

שָׁבֵל

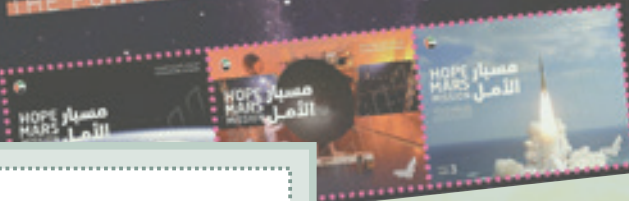
מגדיו

הבול ל י ם

גליון מס' 120 | אדר תשפ"א | פברואר 2021 | המחיר: 30 ש"ח



قوة الأمل تختصر المسافة بين الأرض والسماء
THE POWER OF HOPE TRANSCENDS THE SKIES



נטבול 2021 NetBul 2021

תערוכת בולים לאומית וירטואלית
VIRTUAL NATIONAL STAMP EXHIBITION

1 - 3 1 . 3 . 2 0 2 1

תל אביב-יפו • תל אביב-יפא • TEL AVIV-YAFO

י"ז אדר תשפ"א • 1.3.2021



F.B. Logan Jr
Overland Park
Kansas

de p... ne da miș. congr...
del san tr off a son po
val
on toledo
al por tem...
...
...
...

קוראים יקרים,

אנחנו ממשיכים את חיינו בצל הקורונה ולמרות האור שמתחיל להסתמן בקצה המנהרה בדמות החיסונים שניתנים לקבוצות הולכות ומתרחבות באוכלוסיית המדינה ובקצב מרשים וחסר תקדים, נדמה שהמגפה עדיין תיוותר איתנו ותמשיך לעצב את מהלך חיינו גם בחודשים הקרובים ואולי אף בשנים הקרובות. הגיליון הנוכחי גם נפל קורבן למציאות הקורונה ויצאתו לאור התעכבה בשבועות רבים בגלל הסגר שנכפה עלינו ושלא איפשר את השלמת הדפסתו בזמן. המציאות שתחת המגפה ממשיכה לתת את אותותיה על הפעילות הבולאית הבינלאומית וככל שניתן לקבוע הדבר לא צפוי להשתפר משמעותית בזמן הקרוב ואולי אף רק להחמיר, שכן ברוב מקריה של מדינות העולם מתן החיסונים מתקדם בקצב איטי והשלמתו לא צפויה בעתיד הנראה לעין. אין ספק שלפחות בשנה הנוכחית וקרוב לוודאי שגם בשנה הבאה, הפעילות הבולאית תהיה בסימן קורונה ותוסיף לסבול מדחיית תערוכות ואירועים ומפתרונות חלופיים, מקוונים, לתערוכות ומפגשים בולאיים. כמו הגיליונות האחרונים, גם בגיליון הנוכחי אנחנו מבקשים לתת דגש על ההתנהלות של עולם הבולאות בצל המגפה, כשישראל מצטרפת למגמה העולמית של תערוכות וירטואליות ומשיקה לראשונה תערוכת בולים וירטואלית לאומית, "נטבול 2021", שלה חשיבות מיוחדת בשל היותה מקומית. יורם לוביאניקר, המרכז את מאמצי הארגון של התערוכה, כתב לגיליון זה רשימה מיוחדת ובה דגש על כוונת המארגנים לשים במרכז אוספים חדשים ואוספים ותיקים שלא הוצגו שנים ארוכות, לצד חידושים נוספים, וזאת מבלי לוותר על תהליך השיפוט, שגם בו יוצגו בתערוכה חידושים. הפרטים המלאים לרשימה לתערוכה נמצאים כולם במאמרו של יורם ואנו מזמינים את ציבור האספנים להירשם לתערוכה ולקחת בה חלק.

לצד רשימה זו, כולל הגיליון שלוש רשימות נוספות העוסקות בנושא זה: הראשונה, של יגאל נתנאל, עוסקת בהתנהלות הפדרציה הבולאית הבינלאומית (פ.י.פ.) במציאות החדשה והמגבילה שנכפתה על הפעילות הבולאית ברחבי העולם ובניסיון לשמר את שגרת הפעילויות גם בתקופה זו, לרבות בהתנהלות הפנימית של הפדרציה. הרשימה השנייה, של יצחק ברק, עוסקת בתערוכה הווירטואלית Philavirtu בהודו, שברק הציג בה וזכה להתוודע מקרוב להתנהלותה של אחת התערוכות הראשונות שעברה לפורמט המקוון. הרשימה השלישית, של מוטי לייפר, מתארת את המשך הפעילויות הבולאיות והחינוכיות בהן מעורב המחבר תחת אילוצי הקורונה. רשימות אלה הן המשך המעקב שלנו אחר העולם הבולאי המתארגן מחדש ויש בהן עניין רב להבנת המציאות החדשה על ההזדמנויות שהיא טומנת בחובה.

לצד כל אלה, כולל הגיליון, כרגיל, גם שורה של מאמרים מעניינים: חלק המאמרים נפתח בריאיון עם האספן פרדי גרוס המחזיק אוסף תימאטי גדול שנושא מוזיקה רומנטית. הריאיון התקיים עם פרדי ועם רעייתו אווה בצוותא ונוגע בסיפור חייו של פרדי, בכניסתו לתחום הבולאות, בפיתוחו של האוסף שלו משך השנים וגם בפרספקטיבה הייחודית של רעייתו, המלווה אותו בעיסוקו ונמצאת לצידו משך השנים. המאמר הבא, של יהודה חפשי, מעצב ומרצה בבצלאל, מתחקה אחר דרכו המקצועית של מעצב הבולים צבי נרקיס וכולל צילומים נדירים של מתווי בולים שלא זכו להתפרסם, מתוך הארכיון האישי של נרקיס השמור במוזיאון ישראל. מאמרו של הדי פייבל, עוסק ברגע ייחודי ומעניין בתולדות הדואר של הרשות הפלסטינית (ולא פחות מכך גם בזה של דואר ישראל) – השפעתם של הסכמי אוסלו על קשרי הדואר בין ישראל לבין הרשות בימי העברת שירותי הדואר בגדה המערבית לידי הפלסטינים בשנות ה־90. תוך שימוש במתודולוגיה לא שגרתית, מצליח פייבל לחלץ תובנות מעניינות על דינמיקה בין ישראל לרשות ועל הגורמים שהניעו את תהליכי המעבר בשנות אוסלו. מאמר מעניין נוסף הוא זה של לורנס פישר, המתחקה אחר שירותי הדואר הספרדיים בתקופת האינקוויזיציה, ובו תובנות על מעמדה של האינקוויזיציה ועל הדרכים שבהם עשתה שימוש כדי לזכות בשירותי דואר מועדפים. מאמר אחרון בגיליון הוא השלמה למאמרו של יעקב כהן מן הגיליון הקודם, הפעם בשיתוף פעולה עם צביקה אלון, העוסק בדברי דואר ששרדו תאונות של מטוסים יבשתיים, לצד העיסוק בתאונות של מטוסים ימיים בגיליון הקודם. אחרון ומעניין במיוחד הוא מאמרו של שאול לדני המתאר את הקשר העקיף שהיה לו עם זיגפריד אשר, מבכירי הבולאים בארץ ישראל ובמדינת ישראל הצעירה. אנחנו תקווה שתמצאו עניין בגיליון וכרגיל אנחנו מזמינים אתכם לשלוח לנו מאמרים חדשים או מאמרי תגובה לגיליונות הקרובים לכתובת המצוינת לעיל. לבסוף, נאחל לכולם חג פורים שמח ויצאה מהירה ממציאות הקורונה.

עידן ברי, עורך "שבל"

idanbarir@gmail.com

מגזין
הבולאים
בישראל

שבל

בהוצאת התאחדות בולאי ישראל

גליון מס' 120

אדר תשפ"א – פברואר 2021

מחיר: 30 ש"ח מנוי שנתי: 100 ש"ח

מען המערכת לפניות ולמנויים: ת.ד. 3301, ת"א 6103201

טל: 03-6295547 • פקס: 03-5259716

Email: lilachgilad@netvision.net.il • www.israelphilately.org.il

עורך: עידן ברי

עיצוב גרפי: א. אורן הפקות דפוס

הפקה: א. אורן הפקות דפוס, שדרות רוטשילד 109, ת"א

תוכן העניינים

דבר העורך. 2

תערוכות בארץ

נטבול 2021 – תערוכת בולים לאומית וירטואלית /

יורם לוביאניקר. 3

בולאות בעולם

מבט לבולאות המאורגנת העולמית / יגאל נתנאל. 4

בולאות בימי קורונה

תערוכה וירטואלית PHILAVIRTU בהודו /

יצחק ברק. 5

בולאות בארץ

פעילויות בולאיות בזמן תקופת הקורונה /

מוטי לייפר. 6

בולאי על הקו

כל החיים נהניתי ממוזיקה ומבולאות ונהניתי

לשלב בין השניים – ריאיון עם פרדי גרוס /

מראיון: עידן ברי. 7

היסטוריה של עיצוב בולים

ייצוגים של ממלכתיות בבולי צבי נרקיס /

יהודה חפשי. 10

תולדות הדואר של ארץ ישראל

השפעת תחילת הסכמי אוסלו על קשרי הדואר בין

ישראל לבין הרשות הפלסטינית / הדי פייבל. . 16

דואר פרה-פילטלי

שירותי הדואר של האינקוויזיציה הספרדית /

לורנס פישר. 19

דואר אוויר

דברי דואר שנשלחו מפלשתינה בתקופת המנדט

הבריטי ושרדו תאונות אוויריות / יעקב כהן

וצבי אלון. 21

בולאות בארץ ישראל

הקשר העקיף שלי עם ד"ר זיגפריד אשר /

שאול לדני. 23

יודאיקה

חדשות יודאיקה ברוסיה 2020 / בוריס וולודרסקי. 25

עדכון קטלוג בולי ישראל. 27

חותמות דואר ישראל. 30

נטבול 2021 – תערוכת בולים לאומית וירטואלית

יורם לוביאניקר

המוציגים באגף זה יוצגו בפני הקהל הרחב, אך לא יישפטו על ידי חבר השופטים. בפרט ראוי לציין כי לראשונה בישראל תכלול התערוכה את המדור החדש – גלויות, ואכן כמה אספני גלויות כבר נרשמו להציג בתערוכה. דמי ההשתתפות בתערוכה הם מינימליים ועומדים על 20 ש"ח למסגרת, כך שאין חסם כלכלי ממשי להשתתפות. למרות שההערכות לתערוכה וירטואלית קלה בהרבה מאשר בתערוכה "מסורתית" עדיין מדובר במאמץ ארגוני בלתי מבוטל. ההתאחדות שכרה את שירותיה של חברת NP Coding לבניית אתר התערוכה. האתר עצמו יהיה דו־לשוני, בעברית ובאנגלית. לצורך תכנון התערוכה למדנו את אתרי האינטרנט של תערוכות וירטואליות אחרות בעולם ולמדנו מהם מה כדאי לעשות וממה רצוי להימנע. למשל, האתר של התערוכה הווירטואלית Philavirtu שנערכה בהודו (ראה מאמרו של יצחק ברק בגיליון זה) היה מושקע מאוד מבחינה גרפית, אך כתוצאה מכך הוא היה איטי להחריד. עבור אתר האינטרנט של נטבול 2021 העדפנו אתר פשוט יותר, שייתן דגש על נוחות המבקר.

בתערוכה כללנו מספר חידושים, שכמותם לא ראינו בשום תערוכה וירטואלית אחרת: ראשית, אנו מאפשרים לכל מציג לפנות ישירות לקהל המבקרים באמצעות סרטון קצר, שימש כמבוא לתצוגה עצמה. בנוסף, הוועדה המארגנת תעלה סרטונים של סיורים מודרכים בתערוכה – סרטון אחד לכל אגף תצוגה. סרטונים אלה יישמשו

כתחליף לסיורים המודרכים אותם אנו מקיימים בתערוכות "רגילות". חידוש חשוב אחר הוא אפשרות הצבעה לקהל. בצד הליך השיפוט הרגיל, המקנה לתצוגות בתערוכה מדליות ופרסים בשיטה המסורתית, יתקיים הליך של בחירת האוסף החביב ביותר על קהל המבקרים. האתר כולל טופס הצבעה פשוט, וכל מבקר יכול להצביע לשלוש התצוגות החביבות עליו. התצוגה שתזכה במירב הנקודות תזכה בפרס מיוחד, ובין המצביעים יוגרלו פרסים מתנת התאחדות בולאי ישראל. נטבול 2021 תיפתח לקהל ב־1 במאס ובמהלך פתוחה במשך חודש שלם. זהו יתרון נוסף של תערוכה וירטואלית. ניתן ורצוי לבקר בתערוכה פעמים רבות במשך זמן זה. כדי להקל על המציגים ההרשמה לתערוכה תתאפשר עד ה־1 בפברואר, כלומר חודש בלבד לפני פתיחתה של התערוכה לקהל.

כתובת אתר האינטרנט של התערוכה: www.netbul.co.il. כאמור, התערוכה (ואתר האינטרנט) יפתחו לקהל רק ב־1 במאס. כל מי שמעוניין להציג מוזמן לפנות אלינו בכתובת הדוא"ל netbul2021@gmail.com או ישירות לקומיסר הכללי של התערוכה, יורם לוביאניקר (lubianiker@gmail.com) או בטלפון 054-5402723, ואנו נספק פרטים והסברים ככל שיידרש. נשמח לשמוע מכם רעיונות נוספים ותגובות, הן לפני התערוכה והן במהלכה. ■

מהלך שנת 2020 שיבש וירוס הקורונה את חיינו בכלל ואת חיי הבולאות המאורגנת בפרט. היריד הבולאי החודשי המופעל על־ידי התאחדות בולאי ישראל נפסק בחודש מארס הקודם וגם יום הבולאות המסורתי לא התקיים. תערוכות בולאיות בכל העולם בוטלו או נדחו, והנזק הכלכלי שנגרם בשל הנגיף מעמיד בספק פעילויות שתוכננו לעתיד.

במהלך החודשים האחרונים התקיימו בעולם כמה תערוכות וירטואליות. מיעוטן הן תערוכות שתוכננו מראש, אך לרוב מדובר בתערוכות שאורגנו עקב הנסיבות המיוחדות. לתערוכה וירטואלית יש מספר חסרונות ביחס לתערוכה המסורתית הנערכת באולם: ראשית, חסר הממד החברתי של מפגש בלתי־אמצעי בין אספנים. שנית, המסחר הבולאי, שהוא חלק בלתי נפרד מכל תערוכה, אינו יכול להתקיים (מסחר מקוון מתקיים ממילא, ללא תלות בתערוכה). גם שיפוט האוספים בעולם הווירטואלי, הנעשה באמצעות בחינת סריקות בלבד מבלי לראות את הפריטים עצמם, הוא בבחינת אתגר. מצד שני, יש לתערוכה וירטואלית גם מספר יתרונות. אין צורך

להגיע לאולם התערוכה המרוחק מהבית, ומכאן שמספר המבקרים בתערוכה יהיה בוודאי גדול יותר. העלויות של תערוכה וירטואלית נמוכות יותר בצורה משמעותית, ולצד זאת ניתן גם לנצל את המדיה האינטרנטית כדי להעצים את חווית הביקור. בהתחשב ביתרונות אלה נראה לי כי התערוכות הווירטואליות ימשיכו להתקיים

גם לאחר חלוף משבר הקורונה, וזאת במקביל לתערוכות המסורתיות. לנוכח כל אלה, החליטה הנהלת התאחדות בולאי ישראל לקיים בארץ בשנת 2021 תערוכת בולים לאומית וירטואלית שתהיה פתוחה למציגים ישראלים בלבד.

בעשרים השנים האחרונות זכתה הבולאות הישראלית להישגים אדירים בעולם ואוספים ישראלים זכו במדליות זהב וזהב גדול בתערוכות היוקרתיות ביותר. אולם בצד הישגים אלו נוצר פער גדול ובלתי רצוי בין צמרת המציגים לבין שאר המציגים והאספנים מן השורה, המתבטא למשל במיעוט של מציגים חדשים. נטבול 2021 נועדה, בין השאר, לגשר על פער זה.

הדגש בתערוכה הוא אפוא על אוספים המוצגים לראשונה ועל אוספים שהוצגו בעבר הרחוק אך נעלמו מן הנוף בשנים האחרונות. כדי למקד את התערוכה בנקודות אלה החלטנו להגביל את ההשתתפות למקסימום של חמש מסגרות. אוספים בהיקף של 8 מסגרות (כלומר, כאלה שזכו בעבר במדליה מזהבת גדולה בתערוכה עולמית) לא יוכלו להשתתף בנטבול 2021 – תערוכה לאומית זו לא מיועדת לאוספים ברמה כזו.

נטבול 2021 תכלול את כל אגפי הבולאות, וזאת כדי לאפשר ביטוי לכלל ציבור האספנים. התערוכה גם תכלול מדור של "מחוץ לתחרות" עבור אוספים אשר אינם עומדים בכל הכללים התחרותיים. אוספים



לוגו התערוכה, בעיצובה של הדן בר

מבט לבולאות המאורגנת העולמית

יגאל נתנאל

הנהלת הארגון הייתה קשובה לשינויים המתרחשים בבולאות העולמית והחליטה לאשר הכרה במדליות שקיבלו אספנים בתערוכות וירטואליות מרמה של מזהב ומעלה ויאפשרו את השתתפותם בתערוכות עולמיות על סמך תוצאות אלו. ההכרה תקפה אך ורק לתצוגות וירטואליות שהתקיימו בשנים 2020 ו-2021.

בשנים הבאות יתקיימו מספר תערוכות עולמיות, חלקן חדשות וחלקן תערוכות שנדחו בגלל המצב. בשנת 2021 צפויות להתקיים שלוש תערוכות – האחת באוגוסט ביוקוהמה, יפן, השנייה בנובמבר בדרום אפריקה והשלישית, גם היא בנובמבר, באתונה, יוון. שתי הראשונות הן תערוכות בינלאומיות והאחרונה, באתונה, היא תערוכה אירופאית שזוכה להכרה של הפ.י.פ. בשנת 2022 צפויות להתקיים ארבע תערוכות: בחודש פברואר בלונדון, בסוף מארס בהונגריה, במאי בשווייץ ובאוגוסט באינדונזיה. ריבוי התערוכות בשנתיים אלו יחייבו אותנו, הבולאים הישראליים, לעשות מאמץ להיות מיוצגים בכל התערוכות.

הוועדה לתולדות הדואר קיימה חמישה סמינריונים ביום וכל סמינריון יוחד לאחד מהקריטריונים עליו נשפט האוסף. הסמינריון הראשון דן בנדירות ואיכות (rarity & condition), השני דן בתצוגה (presentation), השלישי בטיפול באוסף (treatment) הרביעי בחשיבות האוסף (importance) והחמישי התמקד בנדירות וידע (rarity & research). ניתן לפנות לאתר הבית של הפ.י.פ. ולצפות בהקלטות הסמינריונים. בכלל, ממומלץ לכל האספנים המציגים ואלו המתעניינים להציג בעתיד להיכנס לאתר הבית של הפ.י.פ. ולהתעדכן (www.f-i-p.ch).

בסוף דצמבר חתמתי בשם הפ.י.פ. על חוזה עם הנהלת התערוכה ההונגרית על קיום תערוכה עולמית בבודפשט בתאריכים 31.3.2022 עד 3.4.2022. שם התערוכה 2022 Hunfilex. פרטים נוספים תוכלו למצוא באתר התערוכה www.hunfilex202.com.

גם האיגוד האירופאי קיים את המפגש השנתי שלו ביום בתאריך 21.11.2020, במפגש השתתפו מדינות אירופה החברות בארגון. את ישראל יצג עו"ד אלי ובר. במפגש הושם דגש על תערוכות וירטואליות, ששתיים מהן התקיימו – האחת EXFILNA בספרד והשנייה NAPOSTA בגרמניה.

ג'אנקרלו מורולי מאיטליה אסף אינפורמציה על מלאי המסגרות באירופה. הבעיות העיקריות הנוגעות לשימוש במסגרות אלו היו הגודל הלא אחיד של המסגרות במדינות שונות ובעיקר עלויות השינוע שמייקרות מאוד את השימוש במסגרות. הקונגרס נעל לאחר שנקבע שהקונגרס הבא יתקיים באתונה, יום לאחר נעילת התערוכה האירופאית העתידה להתקיים בה. ■

הופעתו של נגיף קורונה שיבשה את סדר היום בכל העולם ותפסה את כולנו לא ערוכים בהתמודדות עם הנגיף והשלכותיו על החברה כולה. גם הארגונים הבולאיים בעולם לא היו ערוכים למגפה וכל התוכניות של האספנים המאורגנים נדחו למועדים שונים בעתיד הקרוב או הרחוק. למותר לציין כי ביטולן של תערוכות עולמיות שיבשה את תוכניותיהם של המציגים ושל מארגני האספנות הממוסדת.

הופעת הנגיף הביאה להסתגרות בבתים. בתי השעשועים, המסעדות ומקומות הבילוי נסגרו והביאו לכך שאנשים חזרו לאוספי הבולים. חנויות הבולים דיווחו על עליה בדרישה לקניית ציוד בולאי ובתי המכרות הפומביות דיווחו על עליה במכירותיהם. מפגשי הבולאים במועדונים, בתערוכות ובירידים עברו למפגשים בזום, על מסכי המחשב.

מספר התאחדויות בעולם התארגנו והחלו לקיים תערוכות וירטואליות בזום. תערוכות אלו מתקיימות במתכונת מצומצמת ומרשמים שקיבלתי משופטים ומשתתפים, הרי שתערוכות אלה זכו להצלחה עצומה. יתרה מזו, השיפוט היה מעמיק יותר מאשר בתערוכות הרגילות ובמקרים מסוימים קיבלו האספנים תוצאות נמוכות יותר. בתערוכות הווירטואליות יש לשופטים יותר זמן להתבונן באוספים ולהחליף חוות דעת ביניהם באופן מיידי.

בתקנון הארגון העולמי, הפ.י.פ., אין התייחסות לאירועים של כוח עליון ולכן נאלץ הארגון להתמודד עם כל בעיה לגופה. בתערוכה שהייתה אמורה להתקיים באינדונזיה ושנדחתה פעמיים בגלל המגפה היה אמור להתקיים הקונגרס העולמי של הפ.י.פ. הנהלת הארגון התכנסה בזום מספר פעמים והחליטה לדחות את הקונגרס למועד מאוחר יותר, לכשיתבהר המצב ויתאפשרו הכינוסים.

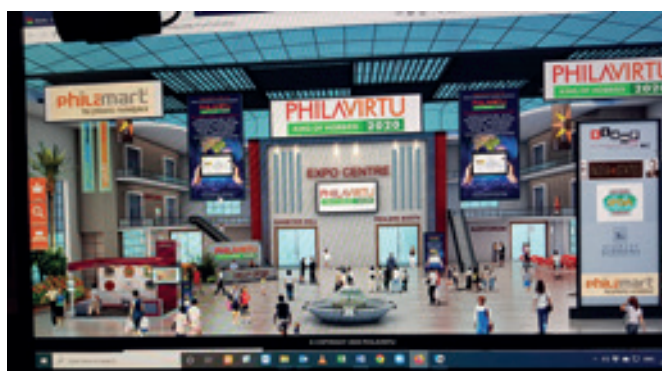
בקונגרס אמורות להתקיים בחירות להנהלת הארגון. ברנד חימנז (Jimenez) מצרפת אמור לסיים ועל מקומו כדירקטור שיתפנה יתמודדו שני נציגים מאירופה: פיטר שוהדולץ (Suhadolc) מסלובניה וספס פנצ'ב (Panchev) מבולגריה. מר חימנז כיהן גם כסגן נשיא הפדרציה העולמית ובמקומו אני מתעתד להתמודד על התפקיד. מטעם יבשת אמריקה מתמודדים שני הנציגים שוב לכהונה נוספת. ריינלדו מאסדו (Macedo) מברזיל ואלדו סממה (Samamé) מפרו. מול מר סממה יתמודד צ'רלס וירג (Verge) מקנדה. ייתכן והיוו שינויים בעקבות דחיית הקונגרס. לא ברור עדיין היכן יתקיים הקונגרס שנדחה. התערוכה הבאה שנקבעה היא לחודש אוגוסט ביוקוהמה ביפן. עד עתה המועד עומד בעינו והתערוכה אמורה להתקיים, אך אם ימשך המצב הנוכחי לא מן הנמנע שיצטרכו לדחות גם אותה.

תערוכה וירטואלית PHILAVIRTU בהודו

יצחק ברק

כמובן מסחר מקוון, אלא שההשתתפות באגף זה כללה רק מספר מועט של סוחרים.

אתר התערוכה עצמו היה מושקע: דף הבית הציג לובי כניסה רחב עם שתי כניסות – ימינה לאולם הסוחרים ושמאלה לתערוכה. פתיחת דלת התערוכה פתחה את הגישה ל"אולם התערוכה": כאן ניתן היה להוריד לצפייה על המסך כל אחד מהאוספים, ולשם כך ניתן היה להיעזר בקטלוג התערוכה.



לובי התערוכה

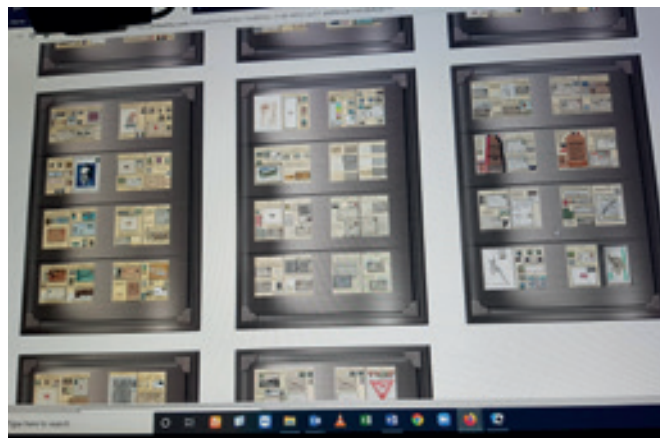
ניתן לומר כי באופן כללי ארגון התערוכה היה טוב למדי והעניינים זרמו פחות או יותר על פי התכנון. יחד עם זאת ניתן להעיר מספר הערות ביקורת: ראשית, סריקת האוספים הייתה ברזולוציה טובה, שבמידה מסוימת הייתה טובה מדי עד כדי שגרמה להאטה בהורדת האוסף הרצוי. שנית, למרות שהייתה זו תערוכה לאומית והובטח שיחול בה תקנון הפ.י.פ. בפועל, מספר לא מבוטל של אוספים חרגו בצורה לא מבוטלת מהתקנות. היו אוספים תימאטיים שכללו חומר אסור בתצוגה, כולל צילומים, מעטפות יום ראשון, ציורים או שרטוטים אך השופטים התעלמו מכך והעניקו להם ניקוד גבוה. גם אוספים שעסקו בהודו זכו, לכאורה, לקידום. למרות זאת, אם הדבר תרם לעידוד האספנים – היה שווה! לבסוף, הקריטיק נעשה בזום, על-ידי שופט הודי שדיבר אנגלית במבטא כבד מאוד. ניכר היה שהאספנים לא התקשו להבין, אולם אני, שדובר אנגלית טובה, לא הצלחתי להבין מילה מדבריו.

ברור שתערוכה אינטרנטית אינה יכולה להשתוות לתערוכה אמיתית: האווירה, המפגשים בין הבולאים, המפגש עם השופטים, הכנסים, הפלמרז – כל אלה חסרים בתערוכה אינטרנטית. יחד עם זאת, הזמנים היום, בתקופת הקורונה שונים וזוהי למעשה האופציה היחידה המתאפשרת במציאות זאת לקיומה של תערוכה. יתר על כן, צריך להודות: האינטרנט חושף את התערוכה לקהלים גדולים ברחבי העולם, מבלי שייאלצו לקום מהכורסה, להשקיע הון בהוצאות ולהיטלטל על פני הגלובוס. האמור חשוב במיוחד לגבי בני נוער. ■

בחודש אוקטובר 2020 קיימה התאחדות הבולאים ההודית "תערוכת בולים" לאומית מקוונת שכללה השתתפות בינלאומית, המרכאות – על מנת להדגיש כי כל האוספים בתערוכה הוצגו באינטרנט. יאמר מיד כי ההשתתפות הבינלאומית הייתה דלה מאוד. הנהלת התערוכה העמידה לרשות המשתתפים 900 "מסגרות". המסגרות היו, כמקובל ברוב התערוכות הבינלאומיות המסורתיות, בנות 16 דפים בגודל A4. בסופו של דבר נרשמו כ-200 משתתפים עם 800 מסגרות.

הנהלת התערוכה פתחה אתר באינטרנט שבו התנהלו כל הליכי הרישום, העלאת האוספים והצגתם לקהל. תקנון התערוכה היה על פי תקנון הפ.י.פ. התערוכה כללה את כל האגפים המקובלים, כולל אגף ספרות ואגף מסגרת אחת. לתערוכה מונו 14 שופטים מתוכם 4 זרים והשאר הודים.

עם קבלת ההודעות למשתתפים על אישור השתתפותם, נפתח לכל אחד מהם אתר אישי עם כניסה באמצעות סיסמה. המשתתפים נתבקשו לשלם 14 דולר למסגרת. למשתתפים הוותיקים הוקצו 8 מסגרות לתצוגה, ולאחרים – 5. האספנים נדרשו לסרוק את האוספים באיכות של 300dpi. למשתתפים נמסרו תאריכי "תליית האוספים". בימים שנותרו עד התאריך הנקוב, העלה כל משתתף את אוספו לאתר האישי שלו, בחלוקה למסגרות בנות 16 דפים. המארגנים משכו את האוספים מהאתרים האישיים אל אתר התערוכה המרכזי, כאשר האוספים מסודרים על פי האגפים השונים.



תצוגת אוסף באתר התערוכה

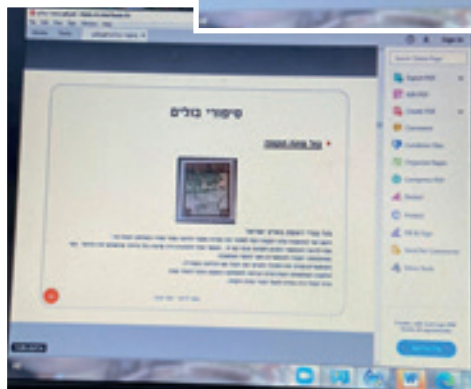
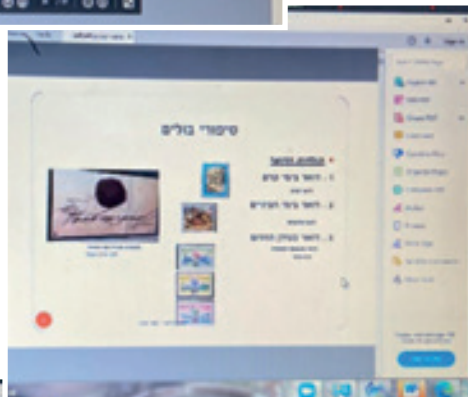
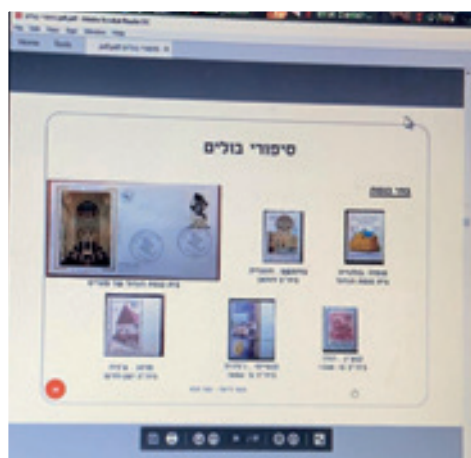
ביום פתיחת התערוכה נפתח אתר התערוכה גם לציבור. התערוכה תוכננה ל-8 ימים אך הוארכה בכמה ימים נוספים ולמעשה נותרה "פתוחה לקהל" ימים רבים. לקראת יום הנעילה הרשמי התקיים ה"קריטיק" כאשר לכל מציג זמן מוגדר בן 5 דקות לקבלת ביקורת. באתר התערוכה נפתח גם אגף לסוחרים שהציע

פעילויות בולאיות בזמן תקופת הקורונה

מוטי לייפר

"כל הכבוד! החניכים אמרו שהיה מעניין."
"היה ממש כיף!"

אני שמח להעביר את המידע הבולאי ברור לי שיש הרבה יותר חומר בולאי בנושאים שהצגתי. למרות שבימים אלה איסוף בולים אינו פופולרי כבעבר, מבוגרים ובני נוער מגלים עניין בסיפורים שמאחורי הבולים. הפעילויות שהזכרתי גורמות לי סיפוק רב. ■



תקופת הקורונה יצרה מצב חדש ומאתגר אצל אספני הבולים. לצערי, מועדון הבולאים בכפר סבא שוב סגור ותוכנית לתצוגה בולאית מתוכננת בבית תרבות העירוני לא יצאה לפועל בשלב זה. הפעילות שלי התרכזת בסידור האוסף האישי והעברת הרצאות בזום, לגורמים שונים, כפי שאפרט בהמשך. ההרצאות התבססו על המצגת שהכנתי בסגר הראשון ושהרחבתי בהמשך.

חוג בית "אגדתא" שבו אני חבר ושמוקיים שיחות במגוון דברי חז"ל גילה עניין בבולאות לאחר שהראיתי מספר דוגמאות. חברי החוג ביקשו לדעת יותר, הצגתי להם חומר בולאי בנושאי תנ"ך והתפתחות הבולים בארץ. החברים נהנו וביקשו המשך במועד אחר. במסגרת תכנית "ניצוצות" קיימתי שלושה מפגשים עם תלמידי חטיבת ביניים בגני תקווה. הצגתי בפניהם מצגת שכללה תכנים בולאיים שונים ומצגת נוספת שבה דוגמאות לאוספים תימאטיים שבאמצעותם נחשפו התלמידים לא רק לתוכן אלא גם ליופי. המורה והתלמידים כתבו לי לאחר המפגשים שהיה מעניין מאוד. בסוף דצמבר אני מוזמן לקיים שלושה מפגשים נוספים על הנושא הבולאי במסגרת תכנית "ניצוצות" עם תלמידי תיכון אמי"ת חברה ומשפט ברעננה.

כחבר בקאנטרי גלי השרון בכפר סבא התחברתי עם חבורת אנשים מאד מעניינים, רובם גימלאים שהיו בתפקידים בכירים בצבא ובכוחות הביטחון, שגילו עניין בתחום הבולאי. ההרצאה עסקה בתולדות התפתחות הבולים בעולם ובארץ כשעיקר העניין היה בולי מנהלת העם, והדואר במלחמת העצמאות עד בולי הדואר העברי. החברים התלהבו ואמרו שלא ידעו שיש תיעוד בולאי כל כך עשיר. ד"ר דני אשר, היסטוריון ותת אלון במילואים, ראה את הפרק במצגת שעוסק בשואה וגבורה וכעורך העיתון "אלומות" של עמותת אלומה (העמותה להנצחת והנחלת מורשת השואה והגבורה בישראל) להכניס את הפרק, הכולל כשלושים עמודים כסדרת מאמרים שתפורסם בגיליונות הבאים של העיתון.

עוד בתקופה זאת, הכרתי חניכה בתנועת הנוער הצופים בכפר סבא שהתגייסה לעזור לתושבים ותיקים בעיר. בשיחה איתה סיפרתי לה על התחביב שלי והיא ביקשה שאציג את המצגת לפני חניכי התנועה. תגובת החניכים לאחר ההרצאה הייתה מחמיאה מאוד. כמה דוגמאות:

"היה מעניין מאוד! היו בסביבות ה-200 חניכים וכולם בלי יוצא מן הכלל מסרו למדריכים שהיה מעניין והועבר בצורה מיוחדת ולמדו המון דברים חדשים בנושא! עוררת הרבה עניין ואני בטוחה שכולם יבררו ויחקרו בנושא בעקבות ההרצאה!"
"נהניתי מאוד ואני כל כך שמחה שעשיתי את הקישור בינך ולבין השבט, ויצא לי לשמוע את ההרצאה שלך, תודה רבה!"
"היה מהמם, באמת כל הכבוד."

כל החיים נהייתי ממוזיקה ומבולאות ונהייתי לשלב בין השניים

ריאיון עם פרדי גרוס • מראיין: עידן בריר

עם השנים הקשר בינינו הפך לידידות אישית אך לצערי הוא נפטר לפני מספר שנים.

את טיבי ניב, שהיה בזמנו מזכיר התאחדות הבולאים, פגשתי במשרדי ההתאחדות אחרי שעליתי ארצה ונוצרה בינינו ידידות, שהעובדה שהוא דיבר הונגרית מאוד עזרה לבסס אותה. דיברתי עם טיבי על האוסף ויום אחד הוא בא לראות את האוסף שלי. הוא אמר לי שאני צריך ללכת לתערוכות בולים כדי לראות איך עושים את זה ושואסף בנושא מוזיקה הוא רחב מדי ושאיני אהיה צריך למקד אותו. השיחה עם טיבי הייתה זאת שבעקבותיה החלטתי להתמקד במוזיקה רומנטית שהייתה התחום שהכי עניין אותי. דברים אחרים, שאינם חלק מנושא זה הם מאוד בשוליים באוסף שלי.

אדם נוסף שהייתי איתו בקשר קרוב, שהשפיע מאוד עלי ושנתן לי אינספור עצות מקצועיות מצוינות היה האספן והשופט ד"ר יהושע מגר מראש פינה. את יהושע פגשתי בפגישות של האגודה התימאטית, איל"ת, שנערכו אחת לחודש או חודשיים במוזיאון הדואר שבתחומי מוזיאון ארץ ישראל ברמת אביב, שבתוכו נמצא מוזיאון הדואר. לצד האירוע הרשמי, המפגשים האלה איפשרו קשר בין אספנים לבין שופטים, החלפת דעות ורעיונות. ההיכרות עם יהושע, שהיה שופט ותיק, עזרה לי להכיר את הקריטריונים של השיפוט בתחרויות הגדולות והטיפים שנתן לי סייעו לי מאוד לשפר ולהרחיב את האוסף שלי בהתאם לקריטריונים של השיפוט (למשל, תימאטיקה, אסתטיקה, ידע בנושא האוסף ובהיסטוריה של התחום ועוד) ולהתקדם מהפרסים הנמוכים אל הפרסים הגבוהים יותר. ההתקדמות הזו הייתה מאוד איטית, עד שהצלחתי לזכות במדליית זהב בתערוכה בירושלים, שהייתה הפרס הגבוה ביותר שבו זכיתי. העצות שקיבלתי מבלאו, מטיבי ומיהושע היו הדבר המרכזי ביותר שסייע לי להתקדם בהצלחה. לצד שלושתם, אני חייב לציין גם את יורם לוביאניקר, שהעניק לי משך השנים סיוע רב עם התקנת לוחות התצוגה ועם ההכנות לקראת תערוכות, ואני חייב לו על כך תודה גדולה.

חשוב לציין שהתחזוקה השוטפת של האוסף יקרה מאוד וההוצאות על ההכנה לתערוכות הן גבוהות מאוד וכל ההוצאות הללו נופלות על כתפיו של האספן בלבד. יש רגעים שאתה מגיע למצב שבו אתה שואל את עצמך "למה אני צריך את כל זה?" הכיס הוא לא אינסופי ויש בחיים סדרי עדיפויות אחרים – שני ילדים שצריך לפרנס ושצריכים ללמוד, בהמשך גם נכדים שצריך לעזור בגידולם. למרות שההתאחדות מסייעת בשליחת המסגרות לתערוכות בחו"ל, תשלום דמי ההשתתפות בתערוכות על פי מספר המסגרות ותשלומי הביטוח על האוסף הן הוצאות כבדות והדבר מקשה על התמדה בתחום האיסוף לאורך הזמן.

הריאיון התקיים ב-22 בנובמבר 2020 בשיחת זום ובנוכחות אשתו של פרדי, אווה, שהייתה נוכחת ופעילה מאוד בשיחה וסייעה לי רבות בשליחת החומרים הנלווים לריאיון.

ספר לי על המוזיקה בחיך באופן כללי. ספר לי מאיפה הכל התחיל, איך הגעת למוזיקה, איך הגעת לאיסוף בולים ואיך עשית את החיבור בין השניים

מגיל 7 ניגנתי בפסנתר ואז התוודעתי למוזיקה ומשך השנים הלכתי למופעי אופרה וקונצרטים פילהרמוניים. בשנת 1975, כשהייתי בן 40 עליתי לישראל, אחרי 25 שנה שבהן הייתי רשום לעלייה לישראל ושבמהלכן לא התירו לי לעלות. הגעתי ארצה מטימישוארה, שכמו אזורים אחרים שבעבר היו חלק מהאימפריה האוסטריו-הונגרית, הייתה חבל ארץ מאוד מגוון מבחינה אנושית, שהיו בו רומנים, הונגרים, סרבים וגם יהודים. כשהגעתי ארצה כבר ידעתי לנגן והכרתי היטב את עולם המוזיקה. קרוב משפחה של אשתי אווה, טיבי פלדמן שמו, שהיה עציר במחנה טרזיינשטט ושהשואה הייתה נושא חשוב מאוד בחייו, היה אספן בולים רציני מאוד בנושא השואה שגם השתתף בזמנו בתערוכה בישראל, דבר שהיה עניין גדול מאוד בתקופה ההיא. המפגש איתו השפיע עליי מאוד: ביקרתי אצלו בבית מספר פעמים, עוד בטימישוארה, והבנתי שאוסף הבולים שלו מעורר אצלי עניין רב. בשלב מסוים הוא שאל אותי אם יעניין אותי לאסוף בולים. אמרתי לו שזה בהחלט מעניין אותי והוא אמר לי שאני אצטרך לבחור נושא שיעניין אותי במיוחד. חשבתי שמוזיקה, שממילא עניינה אותי מאוד מילדות ושהיה לי רקע בה בגלל הנגינה בפסנתר, יכולה להיות הנושא שבו אתרכז ושיהיה מרכז האוסף שלי. את האוסף שלי התחלתי מעט לפני שהגעתי ארצה וקשה לומר שמה שהצלחתי להשיג שם היה משמעותי. כאשר הגעתי ארצה לא חידשתי מיד את פעילות האיסוף שלי. כעולים חדשים, לקח לנו זמן להתבסס בארץ ולמצוא עבודה – אשתי כרופאה ואני כמהנדס – ורק כשזה קרה, יכולתי לחדש את האיסוף.

היו אנשים שהשפיעו עליך במיוחד משך השנים כאספן?

האדם שהשפיע הכי הרבה בפיתוח האוסף שלי מבחינת בולאות היה האספן הגדול בארץ בנושא מוזיקה, לביא בלאו, שזכה במספר פרסים בתחרויות תימאטיקה, כולל הפרס היוקרתי ביותר בתחום – "פרס מסארי", שנקרא על שמו של אוגוסטו מסארי שהיה מלחין ואספן בולים מראשית המאה ה-20. בלאו נהג לומר תמיד שבאוסף שלי יש יותר מוזיקה מבולאות ושאיני צריך לשפר את התחום הבולאי.

אגב, לא סתם אני אומרת "ילדים". אני חושבת שאיסוף בולים הוא דבר שיכול להיות נפלא כעיסוק לילדים. הבולים יכולים לחשוף את הילדים לעולמות דעת ולעושר תרבותי שילדים בני הדורות האלה כבר לא נחשפים אליהם. דרך הבולים הם יכולים ללמוד היסטוריה, גיאוגרפיה ותרבות באמצעים גרפיים, חזוייתיים וחינוכיים מאוד. הלוואי שהיו יוצאים ביוזמה כזו של חינוך לבולאות בארץ. נדמה לי שזה לא נעשה מספיק וצריך לציין את טיבי יניב שעשה מעשה גדול וראוי מאוד להערכה כשרכיז חוגי בולאות שאיתם עבר בין בתי ספר שונים. גם אספנים אחרים מקיימים הרצאות וחוגים דומים לילדים ולבני נוער. זה מאוד חשוב ומשמעותי.

פרדי: אתה שומע אותה? אתה רואה איך גם היא מלאה בהתלהבות?

אווה: פרדי לא יכול להראות לך את זה בזום, אבל הוא זורח מהתלהבות כשהוא צריך לדבר על האוסף שלו. אני יכולה לספר לך שהשיחות הכי נלהבות של פרדי בסקייפ הן עם נגן כינור מקצועי בשם דוֹרֶצִי אישטוון, שמנגן בתזמורת של העיר פֶּץ' בהונגריה, שהוא גם אספן בולים רציני מאוד בנושא מוזיקה. השניים האלה מדברים בלי סוף על מוזיקה ועל האוספים שלהם ושולחים זה לזה מתנות של פריטים מתוך האוספים שלהם. זו ממש החלפת מתנות בין חברים שחולקים אהבה משותפת. פרדי מחכה בקוצר רוח לקבל את הבולים שאישטוון שולח לו וכשדברים מתעכבים בדואר, הוא מודאג מאוד.

תרצה לומר משהו לסיום הריאיון?

כל החיים נהניתי ממוזיקה ומבולאות ונהניתי לשלב בין השניים. אני מקווה שאוכל להנות מהם עוד מספר שנים. ■

על האופן שבו הוא שומר על ההתלהבות הזאת כל השנים, כי אם אין לך את ההתלהבות הבסיסית הזאת, אז אתה כמו אדם מת. אתה חייב להתלהב ממהשהו, לא רק בגיל שלוש אלא גם בגיל שמונים או תשעים.

חוג מההתלהבות, יש לפרדי דבר נוסף חשוב מאוד – סקרנות ורצינות גדולות. על כל בול שפרדי עובד עליו, תמיד תראה סביבו לפחות חמישה-שישה ספרים בנושאים שונים – היסטוריים, מוזיקליים וכו'. כל בול שנופל לו לידיים מתחיל מסע ארוך ומעמיק מאוד של מחקר מאוד רחב בכל הנושאים שמשיקים לנושאים שבהם עוסק הבול.

המוזיקה מלווה אותנו כל החיים: כל הטיולים שלנו היו תמיד בעקבות מוזיקה ומוזיקאים. עשינו טיולים בעקבות ורדי ומסלול חייו בצפון איטליה. לאחר מכן עשינו טיול בכמה מקומות בעקבות פוצ'יני, שהיה מרשים פחות בעינינו. החיבור בינינו התחזק מאוד במיוחד בעקבות הנסיעות לתערוכות בחו"ל. זכורה לי במיוחד תערוכה תימאטית בנושא מוזיקה בעיר באד גריסבך בגרמניה, בקרבת הגבול האוסטרי, שבה חולק הפרס החשוב על שם מסארי שבעבר הוענק גם ללביא בלאו.

מעניין מאוד ולפעמים ממש מלהיב להסתכל מהצד על האספנים במפגשים שלהם ובתערוכות שלהם. רובם אנשים מבוגרים בני שבעים, שמונים ואפילו למעלה מכך וכשהם מתעסקים באוסף שלהם ויותר מכך, כשמישהו סקרן עוצר בתערוכה ליד המסגרות שלהם, העיניים שלהם נדלקות והם מתמלאים בהתלהבות מדהימה. במידה רבה, האספנים הם כמו ילדים קטנים שמתלהבים מהמשחק שמרגש אותם ביותר ואתה רואה את האושר שהם מקרינים כשהם מדברים על פריטים שיש להם או שאין להם באוסף.

אֵילֵת - אגודה ישראלית לבולאות תימאטית

Ayelet - The Israeli Association for Thematic Philately



אֵילֵת היא עמותה המאגדת בולאים מכל הארץ, האוספים בולים ודברי דואר על פי נושא.

* חברי אֵילֵת מקבלים את פרסומי האגודה:

<< חוברת **"נושאון"** - יוצאת לאור ארבע פעמים בשנה. במידע בולאי על אספנות נושאית, נושאי איסוף וחומר בולאי;
<< עיתון **"שובל"** של התאחדות בולאי ישראל.

* מפגשי חברים והרצאות פעם בחודש.
* מכיחות פומביות לחברי האגודה בלבד.
* הדרכה וסייע מקצועי לתצוגה בתערוכות בולים בארץ ובחול.
* הזכות להנות משוחתי הספריה הבולאית העשירה של התאחדות בולאי ישראל.

ניתן לקרוא חומר נוסף באתר אֵילֵת בכתובת הבאה או באמצעות QR-Code:



ranb2000.wix.com/ayelet

ייצוגים של ממלכתיות בבולי צבי נרקיס

יהודה חפשי*

הקדמה

הנוצחו דמויות מפתח מתולדות היישוב: בולי "עתודה שקל חדש" (1986) עם דיוקן בנימין זאב הרצל, בול לציון מאה שנה להולדת דוד בן-גוריון (1986) ובול השופט משה זמורה, נשיא בית המשפט העליון הראשון (1989), שהיה גם הבול האחרון שעיצב נרקיס. בעשור השלישי לפעילותו השתתף נרקיס בתחרויות רבות לעיצוב בולי יום הזיכרון וזכה בחלקן: 1979 יום הזיכרון תשל"ט (אנדרטת חיל הים באשדוד), 1980 יום הזיכרון תש"ם (אנדרטת כביש הגבורה, מתווה בלבד), 1981 יום הזיכרון תשמ"א (אנדרטת בקעת הירדן, מתווה בלבד, זכה בתחרות דב כהן), 1985 יום הזיכרון תשמ"ה (אתר הצנחנים של חטיבת גולני, מתווה בלבד, זכה בתחרות דב כהן).

1. בולי "מועדים לשמחה"

"מועדים לשמחה" תשי"ח

הסדרה הראשונה של בולי "מועדים לשמחה" עוצבה על-ידי אוטה וליש בספטמבר 1948. הייתה זו סדרת הבולים השנייה שהונפקה לאחר שהוחלפו בולי קק"ל כהילך חוקי בישראל. המניע להנפקת הסדרה נבע בעיקרו מנוהג שרווח באותן שנים לשלוח כרטיסי ברכה לשנה החדשה, ובולי מועדים לשמחה נראו הולמים מטרה זו. הוצאתם הייתה כעין מחווה ממלכתית של ברכה לשנה טובה לכלל תושבי ישראל. הסדרות שיצאו לאורך השנים מנו בין שניים לחמישה בולים. בשנים הראשונות להופעתן ניתנה למעצבים שהוזמנו לתחרות אפשרות לבחור את נושא הסדרה. בהמשך, משהוקמה ועדה ייעודית לכך, ניתן הנושא שנבחר על-ידיה למשתתפים ואלה ביטאו את פרשנותם בהצעות שהגישו. בשנים הראשונות להנפקת הסדרה היו מרבית הנושאים קשורים בסמלים ומוטיבים מן המקרא. כך לדוגמה: ארבעת המינים (ארתור שיק, תשי"א), פסוקים מספר שיר השירים (אוטה וליש, תשי"ב), ארונות קודש (ג'ורג' המורי, תשי"ג), כלי נגינה מתקופת התנ"ך (מרים קרולי, תשט"ז/תשי"ז).

באוקטובר 1957 הוכרזה תחרות לעיצוב בולי "מועדים לשמחה" תשי"ח, שהייתה התחרות הראשונה אליה הוזמן צבי נרקיס כמעצב צעיר. הנושא שבחר נרקיס לסדרה היה עבודת האדמה וסמליותה ביהדות והוא התבסס על פסוקים מספר תהלים פרק קכ"ו. הסדרה כללה שלושה בולים שייצגו שלושה שלבים סמליים בעבודת האדמה: דמות הזורע ("הַזֹּרֵעַ בְּדִמְעָה"), דמות הקוצר ("בְּרִנָּה יִקְצְרוּ") והאיכר המברך על יבולי עמלו ("בְּאֵיבָא בְּרִנָּה נִשָּׂא אֶלְמִתִּי"). בחירתו של נרקיס בפסוקים אותם הציב בשובלי הבולים, מייצגת מספר מוטיבים: 1. הברית הנצחית בין היהודי לאלוהיו, שייבו באחרית הימים לארץ אבותיו ("בְּשׁוּב יְהוָה אֶת־שִׁיבַת צִיּוֹן הֵינְנוּ כְּחֻלְמִים.."). 2. עבודת האדמה מסמלת את "הפרחת השממה

צ בי נרקיס (1921-2010) עיצב בולים בין השנים 1958-1989 והיה המעצב הפורה ביותר בתחום בישראל. שני בולי קק"ל שהופיעו בשנים 1947-1948 היו הראשונים שעיצב, לאחר שסיים את לימודיו בבצלאל. את דרכו המקצועית כמעצב בולים החל בשנת 1956 כשהשתתף בקורס לציור בולים מטעם השירות הבולאי ומשרד הדואר בהנחיית האמן הבריטי אברם גיימו (Games). משסיים את הקורס החל להיות מוזמן לתחרויות לעיצוב בולים שיזם השירות הבולאי.** במהלך שלושים שנות פעילותו כמעצב בולים עיצב במסגרת התחרויות בהן לקח חלק מעטפות יום ראשון ולמעלה משישים בולים, לצד מתווים רבים של בולים שלא ראו אור. בתקופת עבודתו הראשונה, שני העשורים הראשונים שבין 1957-1978, בולט הפן הממלכתי-טיפוסי בבוליו של צבי נרקיס. מרבית נושאי הבולים קשורים בתחייה הלאומית של ישראל, יישובה מחדש של ארץ ישראל והקמת המדינה ומוסדותיה. השירות הבולאי נהג להנפיק מידי שנה בולים בנושאים ממלכתיים קבועים: "מועדים לשמחה", יום העצמאות ויום הזיכרון לחללי צה"ל וחגי ישראל. בנוסף יצאו מעת לעת בולי אישים ממובילי הרעיון הציוני, מנהיגים, אנשי רוח ותרבות, בולים לציון אירועי ספורט בעלי אופי ממלכתי כגון המכביה וכינוס הפועל ובולים בנושאים לאומיים כגון הנחת מוביל המים הארצי, הקמת מפעלי ים המלח, הקמת מוזיאון ישראל ועוד. סדרות בולי יום העצמאות השלושים שעיצב נרקיס, חותמים פרק זמן זה. תמהיל המסרים הממלכתיים שביקש הממסד לשדר באמצעות בולי ישראל, הלך והשתנה. סמליות הקמתה של המדינה והתהוות הזהות הלאומית הישראלית עוגנו בתודעה הציבורית והיו לחלק מובנה בה. בעוד בולי מועדים לשמחה ויום הזיכרון לחללי צה"ל המשיכו לצאת בתדירות של אחת לשנה, בולי יום העצמאות החלו להופיע רק אחת לחמש שנים. לדוגמה, בשנת 1983, חמש שנים לאחר יום העצמאות ה-30 למדינה, הונפק בול לרגל יום העצמאות ה-35 בעיצובו של יעקב אגם. ישראל של סוף שנות השבעים הלכה ונפתחה אל העולם ונושאי הבולים וסגנון עיצובם משקפים את מגמת שינוי זו.

בעשור האחרון לפעילותו, בין השנים 1979-1989, עיצב נרקיס בולים שהציגו נושאים ממלכתיים מגוונים יותר. בחלקם הונצחו אירועים היסטוריים כגון בול "הגדודים העבריים" (1988), ובאחרים

* מעצב, מרצה וחוקר בתחום הטיפוגרפיה העברית. יהודה עומד להוציא לאור מחקר רחב היקף אודות בכיר מעצבי האות העברית – צבי נרקיס. דימויי המתווים המופיעים במאמר לקוחים מתוך ארכיון צבי נרקיס השמור במוזיאון ישראל. התצלומים מהארכיון נעשו על-ידי המוזיאון וניתנו באדיבותו.

** ראו: "למרחב" מדור "בולים ובולאים"; ציירי בולים; הגרפיקאי צבי נרקיס, ש. אפרת 1959.29.5 עמ' 8.

● ●● היסטוריה של עיצוב בולים ●●●



וגאולת הקרקע" וחידוש הקשר בין עם ישראל לארץ אבותיו שהוא אחד מעמודי התווך של הרעיון הציוני. 3. בהיבט החקלאי הסדרה עוסקת במחזוריות עונות השנה המכתיבה את עבודת האיכר. היבט זה קשור לשלושת הרגלים בלוח השנה העברי: תפילת "מוריד הגשם" בתום חג סוכות, תחילת קציר החיטים בסיום הפסח והבאת הביכורים לבית המקדש בחג השבועות.

המתווים צוירו בצבעי גואש בפורמט אנכי במידות 120/75 מ"מ והוקטנו בשיטה צילומית לגודל הבול הסופי: 40/26 מ"מ. עובד האדמה סוגן בהפשטה תוך הבלטת מקור האור המדגיש את הבעת פניו. נרקיס צייר במכחול דק אותיות ייחודיות עבור הכיתוב "מועדים לשמחה תשי"ח". הצעתו לא התקבלה ובתחרות זכתה הצעתה של מרים קרולי שבחרה במוטיב חותמים עבריים מתקופת מלכי יהודה.



מתווים שיצר צבי נרקיס לבולי "מועדים לשמחה" תשי"ח



שני חלקי סדרת "מועדים לשמחה תשי"ט, תש"ך" בעיצוב צבי נרקיס



סדרת "מועדים לשמחה תשי"ח" בעיצוב מרים קרולי

סמליותם התרבותית של שבעת המינים הייתה הגורם המרכזי לבחירתם כנושא הסדרה.* הם מייצגים את סגולות האדם ושבע הספירות בקבלה והאחדותם לקבוצה מסמלת את השלם.** הדמיונים שסוגנו בהפשטה גרפית, מסמלים את חידוש הקשר בין העם היהודי לאדמתו ואת משמעותה של החקלאות המודרנית

סדרת בולי "מועדים לשמחה תשי"ט" שעיבד נרקיס הייתה הראשונה שזכתה בתחרות והודפסה. בתחרות ניתן למעצבים חופש לבחירת נושא הסדרה ונרקיס בחר בשבעת המינים: "אָרֶץ חֹטֶה וְשֹׁעֶרָה וְגֶפֶן וְתַאנֶּה וְרִמּוֹן אֶרֶץ זֵית שָׁמֶן וְדִבְשָׁ" (דברים פרק ח', פסוק ח'). בדומה למתווים שיצר שנה קודם לכן, נושא הסדרה מייצג מספר רובדים של מסר: לשבעת המינים המקראיים מיוחסת סמליות רבה ביהדות, ובהיותם גידולים מקומיים הם מייצגים גם את הפן החקלאי. הסדרה חולקה לשתיים: ארבעת הבולים הראשונים (חיטה, שעורה, גפן ותאנה) יצאו בשנה זו והשלושה הנותרים (רימון, זית ותמר) הופיעו בשנה שלאחר מכן כסדרת "מועדים לשמחה תש"ך". הייתה זו הפעם הראשונה ששבעת המינים הופיעו כנושא בבולי ישראל.

* ראו: The Holy Land Philatelist, Israel's Stamp Journal, August/September Vol. 5: 1202-1203. Tel Aviv Pg: 1959.
** <http://web.archive.org/web/20020305013235/www.talpiot.macam98.ac.il/edu/shiva.html>

דבר המעיד על כך שכנראה לא נערכה תחרות לקראת ראש השנה תש"ך וחלקה השני של הסדרה שימש למועד זה.* השירות הבולאי הודיע לציבור על הוצאתם הקרבה של בולי מועדים לשמחה תש"ך באמצעות כרזה שעיצב צבי נרקיס ברוח הסדרה, בספטמבר 1959. הבולים הודפסו בדפוס המדפיס הממשלתי בקריה בתל אביב.

מועדים לשמחה תשכ"ה

בשנת 1964 השתתף נרקיס בתחרות עיצוב בולי "מועדים לשמחה" תשכ"ה, בה זכו צילה מנוסי וחווה אורנן. מנוסי ואורנן בחרו בכלי זכוכית עתיקים מתקופות שונות שהתגלו בחפירות ארכיאולוגיות בישראל בנושא הסדרה. הנושא מעט יוצא דופן ביחס לנושאים מקראיים שנבחרו בשנים סמוכות: יונה הנביא (תשכ"ד), חזון אחרית הימים (תשכ"ג), תשמישי קדושה וספרי תורה (תשכ"ח, תשכ"ז).

כנושא לסדרה בחר נרקיס את הפסוק "וְכָתַתָּה חֻבּוֹתֶיךָ לְאֵתִים וְחִנִּיתוֹתֶיךָ לְמִזְמֹרוֹת לְאִישׁא גֹי אֶל־גֹּי חֶרֶב וְלֹא־יִלְמְדוּ עוֹד מִלְחָמָה" (ישעיה פרק ב', ד'). הוא ראה חשיבות בחזון השלום אליו מייחל עם ישראל וביקש למזג אותו עם חלק ממגילת העצמאות הנוגע לפן זה: "אנו קוראים [...] לבני העם הערבי תושבי מדינת ישראל לשמור על שלום וליטול חלקם בבנין המדינה על יסוד אזרחות מלאה [...]".



מתווים שצייר נרקיס לסדרת "מועדים לשמחה תשכ"ה"



סדרת הבולים בעיצוב צילה מנוסי וחווה אורנן

למדינה הצעירה. כך לדוגמה, החקלאות המודרנית במדינה הצעירה כללה גידול זיתים במגוון זנים מהם מייצרים שמן זית, גידול גפנים ויצוא יין מענבי הארץ והכפלת שטחי גידול החיטה. כל אלה היו יוזמות ממשלתיות שנועדו לחזק את עצמאות משק המזון בישראל והפחתת התלות ביבוא. נרקיס ביקש להדגיש בבוליו את המשאבים שהשקיעה המדינה בהפרחת השממה ופיתוח החקלאות ובעלון שליווה את הבולים עם הופעתם נכתב כך: "אלפי שנים הייתה הארץ ריקה ושוממה עד אשר חזר העם היהודי למולדתו וחיידש, כבימי קדם, את גידול שבעת המינים [...]". חידוש החקלאות בארץ ישראל הוא ביטוי של מימוש הרעיון הציוני וסדרת הבולים מביעה את ההיבט הזה במקביל.

שבעת המינים הופיעו כסמלים במטבעות בתקופות קדומות: במטבעות יוחנן הורקנוס הראשון (135-104 לפני הספירה), בשקלי הכסף שהוטבעו בימי המרד הגדול, (66-70 לספירה), במטבעות מהשנה הראשונה למרד בר כוכבא (132 לסה"ג) ובמטבעות הנציבים הרומיים באיזור. סמלים אלה חזרו והופיעו כמוטיבים בצד הנושא של המטבעות שהנפיק בנק ישראל לאחר קום המדינה: ענף הנושא שלושה רימונים נבחר למטבע 5 אגורות (1960) ובמטבע הלירה (1967). התמר במטבע בערך 100 פרוטות (1949), במטבע 10 אגורות (1960) ובמטבע 10 ש"ח הנהוג כעת. החיטה במטבע האגורה (1960) והזית בסדרת המטבעות הראשונה שהונפקה עם קום המדינה ועוד.

בשובלי הבולים מופיע הפסוק "אַרְץ חֹטֶה וְשֹׁעֲרָה וְנֶפֶן וְתֹאנָה וְרִמּוֹן אֶרֶץ זֵית שָׁמֶן וְדִבְשָׁ" (דברים ח', ח'). בכל שובל הודגש שמו של המין המופיע בבול, באמצעות צבע שונה מצבע הטקסט. לכל כיתוב צייר נרקיס אות תחילית מעוטרת, נוהג נפוץ בכתבי יד עבריים מהודרים רבים, בהם הגדות של פסח, כתובות וספרי תורה מהודרים. לכיתוב נושא הבול "מועדים לשמחה תשי"ט" השתמש נרקיס באותיות שיצר שנה קודם לכן במתווים של בולי "מועדים לשמחה תשי"ח". שבעת הבולים עוצבו כסדרה שלמה,



כרזה בעיצוב צבי נרקיס המודיעה על הופעת של בולי "מועדים לשמחה תש"ך"

* ראו: משרד הדואר, עלון מידע עם צאת הסדרה, תל אביב 1959.



מתווים לסדרת בולי "מועדים לשמחה תשמ"ד" שצייר צבי נרקיס



אחד מבולי הסדרה שהודפסה בעיצוב אסף ברג

2. הסכם השלום ישראל-מצרים

בול השלום שהנפיק השירות הבולאי לרגל חתימת הסכם השלום בין ישראל ומצרים, הוא בול בעל אופי ממלכתי לכל דבר. הוא מנציח אירוע יוצא דופן וחד-פעמי, והמתווים שהכין צבי נרקיס במסגרת תחרות העיצוב, שופכים אור על שיקולי העיצוב ובחירת האמצעים לייצוג הפן הממלכתי בבול.

בהיותו הסכם השלום הראשון שנחתם עם מדינה ערבית, קיבל האירוע נופך ממלכתי שהיה מגובה באהדה ציבורית חוצת שיוכים פוליטיים. בנאום בפני חברי מועצת העם של הפרלמנט המצרי ב־9 בנובמבר 1977 הודיע נשיא מצרים אנוור סאדאת על נכונותו להגיע לכנסת בירושלים כדי לדון עם ישראל על הסכם שלום. יומיים לאחר מכן נענה ראש הממשלה מנחם בגין להצעתו במילים: "הבה נאמר איש לרעהו, והבה תהיה זו שבועה אילמת בין שני העמים, של מצרים ושל ישראל: לא עוד מלחמות, לא עוד שפיכות דמים, לא עוד איומים [...] אלא שלום, שלום אמיתי, ולעולם". ביקורו של סאדאת ב־19 בנובמבר 1977 היה אירוע היסטורי חסר תקדים, ובעקבותיו החלו שיחות שלום ישירות. ב־17 בספטמבר 1978, על מדשאת הבית הלבן, נחתמו הסכמי קמפ דייוויד – הסכמי מסגרת לשלום במזרח התיכון וחווה שלום בין מצרים וישראל. חתימת הסכם השלום הייתה אמנם אירוע בעל אופי מדיני, אך קשור גם לסמליות הכמיהה לשלום בתרבות היהודית לאורך ההיסטוריה.

בספטמבר 1978 הוחלט על הוצאת בול השלום ובנובמבר הגיש צבי נרקיס שתי הצעות לבול. ברקע הבול בהצעתו הראשונה (בפורמט ריבועי), הוא צייר את נוף העיר העתיקה של ירושלים, המקודשת לשלוש הדתות, וכביטוי למסר של אחווה בין העמים. בנוף העיר נראים צריחי מסגד, כנסיית הדורמיציון ומנורת-שבעת קנים הניצבת על גג בית כנסת.

"מועדים לשמחה" תשל"א

"בתי כנסת חשובים בעולם" הם הנושא שנבחר לסדרת בולי "מועדים לשמחה" תשל"א שעיצב אליעזר וייסהוף. בית הכנסת הגדול בתוניס, בית הכנסת הישן בקראקא, בית הכנסת הפורטוגזי באמסטרדם, בית הכנסת הגדול במוסקבה ובית הכנסת "שארית ישראל" בניו יורק. בתי הכנסת נבחרו בשל מרכזיותם לקהילה אותה שימשו וכביטוי לקהילות היהודים ולמבני בתי הכנסת המפוארים, שהם עדות לקהילות שחלקן אינן קיימות עוד. לתחרות יצר נרקיס שתי סדרות מתווים – בראשונה שצוירה בגואש מופיעות חזיתות בתי הכנסת בסגנון גרפי מופשט על רקע מרקם בדמות לוחות הברית. בשניה צוירו בתי הכנסת בצבעי אקוורל במבט תלת-ממדי וביתר אקספרסיביות.



מתווים לבולי "מועדים לשמחה תשל"א" בעיצוב צבי נרקיס



אחד מבולי הסדרה שהודפסה בעיצוב אליעזר וייסהוף

"מועדים לשמחה" תשמ"ד

תחרות עיצוב בולי "מועדים לשמחה" תשמ"ד שהוכרזה ביולי 1983 (בה זכה אסף ברג), הייתה האחרונה בנושא זה בה השתתף נרקיס. הנושא שנבחר לסדרה היה "בתי כנסת בישראל": בית הכנסת אוהל מועד בתל אביב, בית הכנסת ישורון בירושלים, בית הכנסת אוהל אהרון בטכניון בחיפה ובית הכנסת על שם אליהו חלאסצ'י בבאר שבע. בעוד נושא בתי הכנסת הגדולים בעולם קשור במשמעותם התרבותית, בתי הכנסת בסדרה זו נבחרו בשל סגנונם האדריכלי. בהצעתו של צבי נרקיס בולטת המילה "ישראל" בתחתית הבול שהאותיות בה צוירו באופן יחידי ולא בשימוש בפונט קיים. לאחר שהמילה נכתבה בקולמוס קליגרפי היא עובדה באמצעים גרפיים ובקווי האות הרחבים צוירה נימה לבנה המקנה לה פן חגיגי. לחלק מהאותיות נוספו עיטורים בדומה לאותיות תחיליות מקושטות המוכרות מספרי התנ"ך המהודרים והגדות של פסח שצוירו במרכז אירופה בתקופת ימי הביניים.

● ● ● היסטוריה של עיצוב בולים ● ● ●

גרסת הבול הסופית הייתה מושתתת על המרכיב הטיפוגרפי בלבד, שמתקשר את המסר שבבול באופן מופשט. סדר המילים נותר כמו בגרסה הראשונה: המילה שלום בעברית בראש המבנה, מתחתיה המילה "סלאם" בערבית ובשורה התחתונה Peace. בכדי להשיג אחידות מירבית בין השפות עיצב נרקיס את האותיות ברוחב קו אחיד. בשונה מהמתווה הראשון הצליח כעת לשזור את המילים באופן הרמוני תוך יצירת זיקה מודגשת בין העברית לערבית. האות ש"ן עוצבה על פי מדדים זהים למקבילתה בערבית וכך גם צירוף האותיות הערביות לאם-אלף. מעניין במיוחד צירוף האותיות מ"ם סופית בעברית ובערבית והאות P בזכות המפגש ההרמוני שנוצר בין האות ו"ו ומ"ם בערבית. המבנה כולו עוצב בפורמט ריבועי והוא מקרין שלמות והרמוניה ביחס למבנה הטיפוגרפי המלבני במתווה הראשון. סמל "שלום" עוצב בנסיבות ממלכתיות ייחודיות, בשונה מפורמטים ממלכתיים טיפוסיים כגון שטרות כסף, מטבעות, בולים וכרזות. צורת האות העברית בסמל אינה מתכתבת עם מופעי אות עבריים מסורתיים ואין בה ייצוגים מובהקים של התרבות היהודית, כפי שניתן לצפות מאות ממלכתית. על אף זאת, נוכחותה הבולטת במבנה האותיות מקנה לה מאפיינים ממלכתיים.



מתווים ראשונים של נוף העיר העתיקה של ירושלים, לבול "שלום" שעיצב צבי נרקיס בשנת 1978

בקדמת הבול יצר נרקיס מבנה טיפוגרפי קישוטי המורכב משילוב המילים "שלום", סולח (מערבית – מחילה, סליחה) ו-Peace. הכיתוב בערבית נעשה על-ידי יצחק אביעזר (אחיו של שמואל אביעזר, מנהל המטבע בבנק ישראל). תוך שהוא בוחן אפשרויות שילוב שונות בין שלושת השפות, ביקש נרקיס לבטא הרמוניה ושילוב והקפיד לשמר את הנוף הממלכתי במילה "שלום". בשלב מתווים מתקדם יותר ניסה נרקיס לשמר את המאפיינים הטיפוסיים של כל כתב והתרבות שהוא מייצג. האותיות העבריות ציירו בטיפוס כתב אשכנזי בו הקווים האופקיים רחבים מאוד ביחס לקווים הניצבים. המילה בערבית צוירה באופן נאמן לכתיבתה בקליגרפיה מסורתית והאותיות הלטיניות צוירו בהשראת סגנון האות הגותית תוך היפוך הקונטרסט והרחבת הקווים המאוזנים באות. הניסיון יצר חוסר אחידות ומורכבות יתר ונרקיס ויתר עליו לטובת גרסה גיאומטרית המאפשרת האחדה סגנונית נוחה בין השפות.



מתווים מתקדמים לגרסת בול "שלום" הראשונה

בהצעה השניה (בפורמט מלבני אנכי) פיתח נרקיס את המבנה הטיפוגרפי שהפך למרכיב המרכזי בבול. תחילה הוא צייר ברקע הבול קשת המסמלת את ברית השלום המופיעה בפרשת נח: "אֵת קִשְׁתִּי נִתְּתִי בְּעָנָן וְהָיְתָה לְאוֹת בְּרִית בֵּינִי וּבֵין הָאָרֶץ [...] (בראשית ט', י"ג).

מתווי המילה שלום ב-3 שפות כחלק מהגרסת השניה של בול "שלום"

● ●● היסטוריה של עיצוב בולים ● ●●

אירוע מכונן זה הביא לפיתוח הזדמנות להעביר מסר בעל אופי שונה מהממלכתיות המקובלת, באמצעים טיפוגרפיים מופשטים ועוצמתיים. ■



ההצעה שזכתה בתחרות לעיצוב בול השלום, בעיצובם של רות ואריה הכט

NEGEV HOLYLAND STAMPS

- מתקיימות מכירות פומביות פעמיים בשנה
- המעוניין בקטלוג מתבקש לפנות אלינו
- מעוניינים תמיד בחומר למכירות פומביות או לקניה
- ISRAEL, INTERIM, BRITISH MANDATE, OTTOMAN PERIOD, JUDAICA
- AUCTION ARE HELD TWICE A YEAR

Please write for a catalogue
Ask about special low vendor commission rates.

P.O.Box 8101 — TRENTON NJ 08650 USA

E-mail: LEADSTAMP@VERIZON.NET

Phone: 609-456-9508

צבע הזהב שבחר נרקיס מוסיף לכיתוב הידור, מכובדות וחגיגות בהתאם לסמליות המעמד. סמל טיפוגרפי זה שימש לצד הנושא במטבע "שלום" שהונפק בבנק ישראל.

הצעותיו של נרקיס לא התקבלו ובתחרות זכה הבול שעיצבו רות ואריה הכט והוא יצא במאסר 1979. בבול תצלום תקריב של אבני הכותל וביניהן פתק שהונח, המסמל תפילה והבטחה להתגשמותה. לשובל הבול נבחר הפסוק "מְשִׁמֵּעַ שְׁלוֹם מְבַשֵּׁר טוֹב" (ישעיה נ"ב, ז'), שעוצב בגופן קורן הממלכתי.

עיצוב בול השלום נעשה במקביל לעיצוב מטבע הזיכרון באותו נושא וספר "גדול השלום" אותם עיצב צבי נרקיס. שלושת הפריטים שונים במאפייניהם העיצוביים מפריטים ממלכתיים קודמים שעיצב כגון כרזות לימי העצמאות, בולים, שטרות ומטבעות זיכרון.



Romano House of Stamp Sales Ltd.

רומנו בית מכירות בולים בע"מ

מכירות פומביות של: בולים, מעטפות, גלויות, אוטוגרפים, שטרות ומטבעות ישראל והעולם, יודאיקה ושואה. יבואן בלעדי לאביזרי ואלבומי "LINDNER" גרמניה

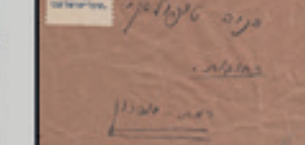




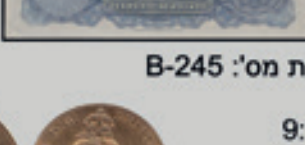


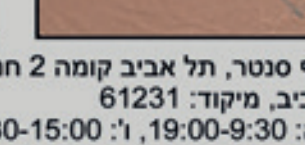


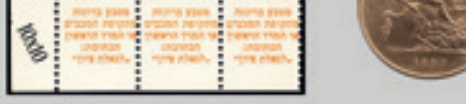


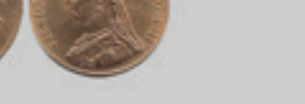


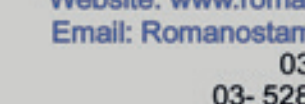














כתובתינו: דיזינגוף סנטר, תל אביב קומה 2 חנות מס': B-245
 ת.ד. 23274 תל אביב, מיקוד: 61231
 שעות פתיחה: א-ה: 9:30-19:00, ו': 9:30-15:00
 Website: www.romanoauctions.com
 Email: Romanostamps@gmail.com
 טלפון: 03-5250119
 טלפון/פקס: 03-5282790

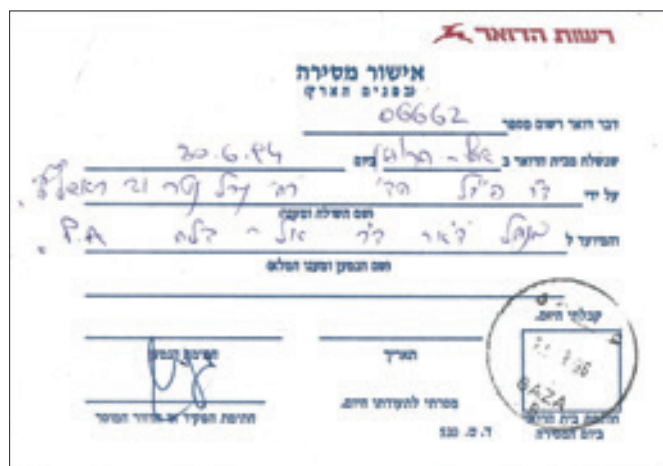
השפעת תחילת הסכמי אוסלו על קשרי הדואר בין ישראל לבין הרשות הפלסטינית

הדי פייבל

באל-עריש, לפני פינוי חצי האי סיני והחזרתו למצרים. מהומות מנעו אז פינוי מסודר של הציוד מבתי הדואר ובעקבות כך ציוד הושחת ואבד, לרבות חותמות דואר.

הפלסטינים עמדו בתוקף על כך שהניתוק בינם לבין ישראל יבוצע בו ביום וללא שום עיכובים. למרות שהיה ברור שהשירותים לאזרח יפגעו ובכללם שירותי הדואר, הם עמדו על כך שכל סממן ישראל יעלם, כולל שימוש בבולים, דברי דואר, מדבקות רשום, אקספרס ושוברי תשובה בינלאומיים. בהמשך נראה שהתנהלות זו גרמה, כצפוי, לאנדרלמוסיה מוחלטת.

כחודש וחצי אחרי הקמת הרשות בעזה התחלתי בניסיון בדיקת תהליכי העבודה של דואר הרשות שזה עתה הוקם. שלחתי לשישה מנהלי דואר בעזה ולמנהל הדואר ביריחו מעטפות גדולות שהכילו מספר מעטפות כפי שתואר לעיל. את המעטפות שלחתי ב־30 ביוני 1994 עם אישור מסירה (בפנים הארץ). בתמונה מס' 1 מוצג אישור כזה על דואר ששלחתי למנהל סניף הדואר בדיר אל-בלח.



תמונה מס' 1

ההמתנה החלה. אף מעטפה לא הוחזרה. כעבור כשנה וחצי, ב־11.1.1996 קיבלתי שני אישורי מסירה, הראשון על מעטפה שנשלחה אל מנהל הדואר בדיר אל-בלח והשני על מעטפה שנשלחה אל מנהל הדואר במחנה הפליטים אל-בורייג'. על שני האישורים מתנוססת חותמת עזה 5 ולא זו של סניפי הדואר שאליהם שלחתי את המעטפות. סניף עזה 5 נמצא במחנה הפליטים א־שאטי במחוז א־רימאל. חותמת זו נוצרה בגרמניה והייתה בשימוש בין 19.03.1995 לבין 19.01.2002.

מספר מועט של מאמרים פורסמו במהלך השנים בנושא דואר ישראל ופעילותו בשטחי הגדה המערבית ורצועת עזה. מוביל המחקר בארץ בנושא זה הוא ד"ר יוסף ואלך. במאמר זה אבקש להתייחס להיבטים שזכו לתשומת לב מעטה באשר להשפעת הסכמי אוסלו על קשרי הדואר בין ישראל לבין הרשות הפלסטינית.

רקע: כחודש לאחר מלחמת ששת הימים, בחודש יולי 1967 החלו להיפתח סניפי דואר בשטחים שזה עתה נכבשו. הדואר שייך לקבוצה של שירותים חיוניים לאזרח. בל נשכח שדברי דואר, מכתבים וחבילות נשארו תקועים בבתי הדואר עוד מהתקופה הירדנית, המצרית והסורית ודואר ישראל שלח אותם ליעדם בדומה למצב שהיה אחרי מבצע קדש, 1956.

אחרי עשרים ושש שנים של מאבקים קשים, בתאריך 13 בספטמבר 1993 נחתמה בווינגטון הצהרת עקרונות על הסדרי ביניים לניהול עצמי פלסטיני בגדה המערבית וברצועת עזה. המסמך נקב בתאריך חשוב ולפיו האוטונומיה תיכנס לתוקף לא יאוחר מהארבעה במאי 1994.

כאספן ותיק של כל מה שקשור לדואר ישראל והשטחים, רציתי לבדוק את אופן התנהלות שירותי הדואר לאחר תחילת האוטונומיה ולבחון האם קשרי הדואר בין ישראל והרשות יהיו תקינים והאם הדואר החיצוני יפעל בצורה תקינה.

שיטה: מיד עם כינון הרשות הפלסטינית התחלתי לשלוח מכתבים למנהלי סניפי הדואר בעזה ולבקש שיחתימו ושילחו את המכתבים לכתובות שרשמתי על גבי המעטפות. לכל מעטפה גדולה הכנסתי מספר מכתבים מבולים על פי התעריף בתוקף ומכתב מודפס בערבית שמוען למנהל הסניף.

אני מודע לכך שעמיתים עלולים להרים גבה ואף לטעון שאיני מתבסס על חומר בולאי. זה נכון אבל ללא יוזמה זו שלי ושל מספר אספנים נוספים, לא הייתי יכול לחקור את תהליך החלפת הדואר בתקופה הראשונה לקיום הרשות הפלסטינית מול דואר ישראל.

הסכמי אוסלו והשתקפותם בהיסטוריה הבולאית

ניסיון ראשון

כזכור, ב־4 למאי 1994 נחתמו בקהיר הסכמי האוטונומיה של עזה ויריחו. בו ביום ניתנה הוראה לאסוף את חותמות הדואר הישראליות מסניפי הדואר בעזה. היה זה לקח שנלמד בעקבות אירועי שנת 1982

● •• תולדות הדואר של ארץ ישראל •• ●



תמונה מס' 3



תמונה מס' 4

מעטפה רשומה שנשלחה מטולכרם, סניף מספר 2, בתאריך 23 באוקטובר (תמונה מס' 5) הגיעה לבלמונט, באוסטרליה ב־2 בנובמבר, כלומר כעבור תשעה ימים, זמן סביר בהחלט.



תמונה מס' 5

מעטפה אחרת שלחתי רשום מטולכרם סניף מספר 1 לדיר אל-בלח שבעזה תחת שלטון הרשות הפלסטינית. תאריך השליחה היה ←

מסקנה: אנו יודעים שעד תחילת ינואר 1995 הדואר בעזה פעל בצורה חלקית בלבד וללא טיפל בדואר יוצא, פרט לתקופה קצרה בין 14-5 במאי 1995 כשהדואר הובא לאשקלון ומשם הועבר לשכם ונשלח ליעדו. עצם העובדה שהמעטפות ששלחתי לא הגיעו ליעדן מראה שברצועה שרר אי-סדר בכל הקשור לדואר נכנס. סיבות לכך שהדואר לא יצא מהרצועה לפחות חצי שנה היו מחסור בבולים וחנותות. ב־29 בדצמבר 1994, כשבעה חודשים אחרי הקמת האוטונומיה, קיבלו חמישה-עשר מנהלי סניפי הדואר בעזה וביריחו הודעה בדבר שליחת חותמות שהתקבלו ממצרים והיו אמורות להיכנס לשימוש ב־1.1.1995. אולם בפועל קרה הדבר רק ב־10.1.1995 (תמונה מס' 2). החותמות המצריות מוכרות כחותמות "גשר" והיו בשימוש עד חודש מארס אותה שנה, עת הגיעו החותמות הקבועות שהוזמנו מגרמניה.



תמונה מס' 2

ניסיון שני

בתאריך 11 ביולי 1995 פורסמה הודעה לקהל 94-95 ובה פירוט סניפי הדואר העומדים להיסגר בגדה המערבית. היה ברור ששוב צריך להכין מעטפות לשתי מטרות: ראשית, כדי לבדוק איך הדואר יעבוד לקראת העברת הסמכויות ושנית, כדי לקבל הטבעות של היום האחרון לדואר ישראל ביישובים הערביים בגדה המערבית.

בהתקרב מועד סיום פעילות דואר ישראל החלטתי לשלוח מעטפות למספר מנהלי סניפים. בחרתי סניפים גדולים כגון רמאללה, ג'נין, טולכרם, בית לחם וחברון כאשר בחלק מהערים יהיו מספר סניפים. לדוגמה, ברמאללה היו ארבעה סניפים, בטולכרם שלושה סניפים וכו'. הופתעתי לראות שלמרות שבטולכרם שלחתי למנהלי סניפים 2 ו־3 מעטפות גדולות שהכילו מעטפות רגילות ומכתב למנהל כתוב בערבית, כולם נווטו לאותו הסניף, מספר 2.

התחלתי לשלוח את מעטפות החל מתאריך 15 באוקטובר 1995 והמשכתי לעשות כן למשך עשרה ימים רצופים, פרט לשבת. בתמונות מס' 3 ו־4 מוצגים אישורי מסירה עבור מעטפות ששלחתי לטולכרם בתאריכים 15 באוקטובר ו־21 באוקטובר.

• • • תולדות הדואר של ארץ ישראל • • •

יעד	מספר מעטפות שנשלחו	מספר מעטפות שהתקבלו בחזרה	זמן ממוצע עד קבלה בחזרה בימים
אירופה	100	91	1.25-/+9.5
צפון אמריקה	100	89	1-/+8.5
אוסטרליה	100	97	1.5-/+9.75

כפי שניתן לראות, בתחילת הדרך לאחר חתימת הסכמי אוסלו, קשרי הדואר בין הרשות הפלסטינית בעזה לבין ישראל התנהלו בעצליים ואף תוך חוסר שיתוף פעולה. הרשות הצעירה לא הייתה מאורגנת, מה שגרם לשיתוק ארוך בפעילות הדואר. העיונות כלפי ישראל גרמה לניתוק מהיר של קשרי הדואר שמחירו היה פגיעה משמעותית בשירות לאזרחים.

לאחר החתימה על הסכמי אוסלו ב' השירות השתפר בהרבה וזמן העברת הדואר התקצר בצורה משמעותית והשתווה לזה של דואר ישראל באותם ימים. ■

ב-23 באוקטובר והמעטפה הגיעה לעזה למרכז המיון בתאריך 26 באוקטובר והועברה לדיר אל-בלה, שבה התקבלה ב-28 באוקטובר (תמונה מס' 6). הדואר עבר באופן חלק מהגדה לעזה והגיע ליעדו בתוך חמישה ימים.



תמונה מס' 6

מכתב רשום ששלחתי לסניף רמאללה 4 שהיה ממוקם בעיירה אל-בירה הצמודה לרמאללה (תמונה מס' 7). המכתב נושא חותמת של 'צה"ל/רמאללה מתאריך 30 באוקטובר 1995, כלומר יומיים בלבד לפני סגירת הסניף. המוען היה בעזה שתחת שלטון הרשות הפלסטינית. המכתב הגיע למרכז המיון, עזה 3 שנמצא בשכונת שג'אעיה במזרח עזה ב-7 בנובמבר, כלומר המעטפה חזרה אלי בתוך תשעה ימים.



תמונה מס' 7

את המחקר ביצעתי על גבי 277 מעטפות שקיבלתי בחזרה מתוך 300 ששלחתי בדואר רשום מסניפים שונים בגדה המערבית לאירופה, צפון אמריקה ואוסטרליה לפי הפירוט שבטבלה להלן:

בקשה להתקבל כחבר בהתאחדות בולאי ישראל

אני החתום מטה מבקש בזה לקבלני כחבר/ה בעמותת התאחדות בולאי ישראל ומתחייב בזה לציית לתקנות ולהחלטות העמותה, הועד הפועל והנהלה. אני מצהיר/ה כי אני אזרח/ית ישראלי/ת וא/או תושב/ת ישראל ובוגר/ת. אני מתחייב לשלם את דמי החבר המגיעים ממני במועד כל זמן חברותי בעמותה, אלא אם כן אחליט לפרוש מן העמותה מכל סיבה שהיא, ואז אודיע על כך בכתב להנהלת העמותה.

שם: _____ ת' לידה: _____ ת.ז.: _____
 מען - רח' מס' בית, ישוב, מיקוד: _____
 כתובת למשלוח דואר: _____
 טלפון בבית: _____ נייד: _____ דוא"ל: _____
 תאריך: _____ חתימה: _____

החלטת הנהלה:

הוחלט לקבל/לדחות את הבקשה להצטרפות בישיבת הנהלה מיום _____ בשם העמותה _____

דמי חבר לשנה: 100 ₪
 דמי חבר לשנתיים: 180 ₪ ושי בולאי בשווי של 50 ₪
 דמי חבר לשלוש שנים: 270 ₪ ושי בולאי בשווי של 75 ₪

התאחדות בולאי ישראל ת.ד. 3301 תל אביב, 6103201
 טלפון: 03-6295547, פקס: 03-5259716, דוא"ל: misrad-ipf@013net.net

שירותי הדואר של האינקוויזיציה הספרדית

לורנס פישר

ידי מנהל הדואר הראשי בספרד וגביית כספים על ידי הדוורים והשליחים הופסקה בשלב זה.

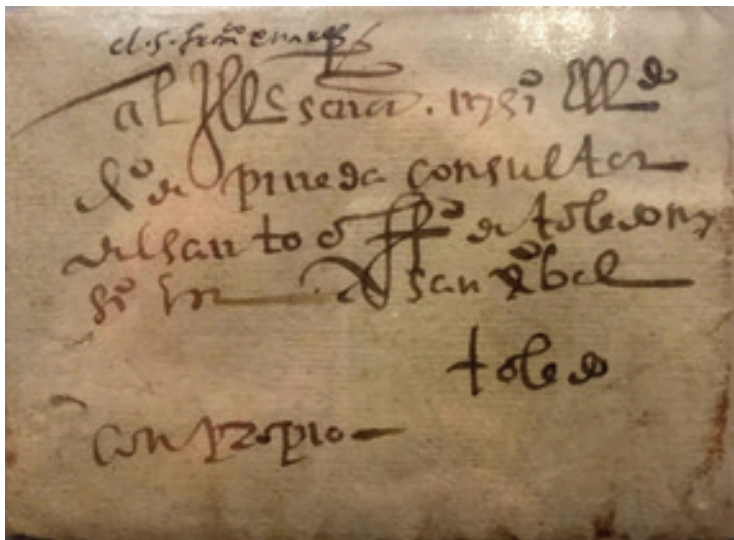
גם מוסד האינקוויזיציה, כמוסד ממשלתי, נהנה מזכויות מיוחדות בשליחת דואר. השם המלא של מוסד האינקוויזיציה היה "הלשכה הקדושה של האינקוויזיציה הרומית והעולמית" (Santo Oficio de la Romana y Universal Inquisición). נהוג לקצר שם זה ל"הלשכה הקדושה", שם שהפך לכינוי השגור למוסד זה והיה נפוץ לאין ערוך מן השם "האינקוויזיציה".

האינקוויזיטורים חתמו על הסכמים (שלעתים קרובות היו כרוכים גם באיומים) עם שליחי הדואר הבולטים בעקבות רצונם של מלכי ספרד שלא לשלם דמי דואר. כדי להימנע מתשלום, הם ציינו בחזית המעטפה את המילה "אינקוויזיציה" או "האינקוויזיציה של טולדו", "האינקוויזיציה של ירנה" (Llerena), "מועצת האינקוויזיציה" וכיוצא באלה. הדבר היה נכון אך ורק בתכתובות רשמיות (היינו בין בתי משפט או בין האינקוויזיטור הגדול לבין אינקוויזיטור מחוזי). הטבה זו לא שימשה לתכתובות אישיות או לתכתובות של עובדים מדרג נמוך. תכתובות של היועץ ללשכה הקדושה נאלץ אפוא לשלם את דמי הדואר הרגילים.

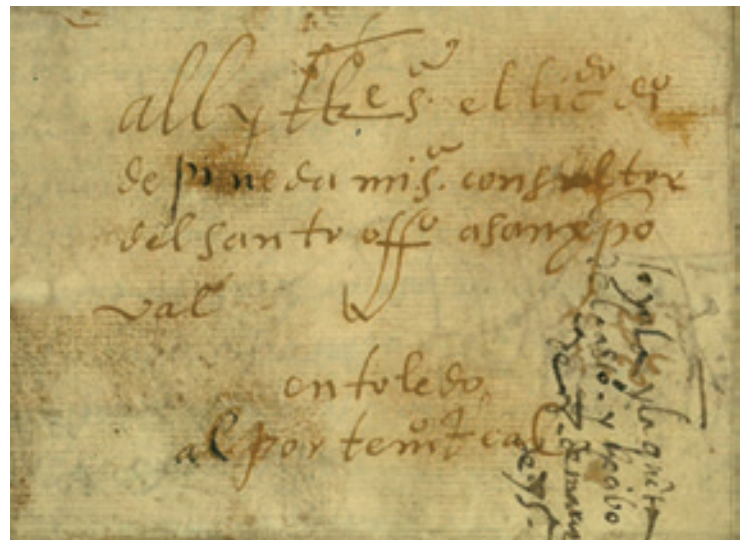
פריט מס' 1 לעיל מציג מעטפה שנשלחה ממדריד לטולדו, ב-8 במארס 1575. הנמען הוא הנזיר דיגו פינדה, ששימש כיועץ רשמי של הלשכה הקדושה של סן קריסטובל או של הלשכה הקדושה של האינקוויזיציה וכן כתובע מטעמה. המכתב הועבר ככל הנראה במשלוח מיוחד של מסמכים רשמיים ממדריד לטולדו. מכתב זה נשלח ללא

ד שנת 1580, נועדו שירותי הדואר בתוך ספרד לשירותם של מלכים ובני אצולה. שליחת מכתב או מסמכים רשמיים בשלב זה הייתה יקרה מאוד מכיוון שהשולח נדרש לשלם עבור שירותי הדואר, עבור שכרו של מנהל הדואר, את אחסנתו ואחזקתו של דבר הדואר במהלך הדרך, עבור מזונו של סוס הרכיבה וכיוצא באלה. אם המלך שלח מכתב ממדריד לקסרס (Cáceres), כ-300 ק"מ מערבית לה, סמוך לשטחיה של פורטוגל, גובה דמי המשלוח עמד על 100 ריאל. מספר אנשים פרטיים מסרו לדורך דברי דואר פרטיים ושילמו לו סכום סמלי בלבד, בגובה ½ ריאל.

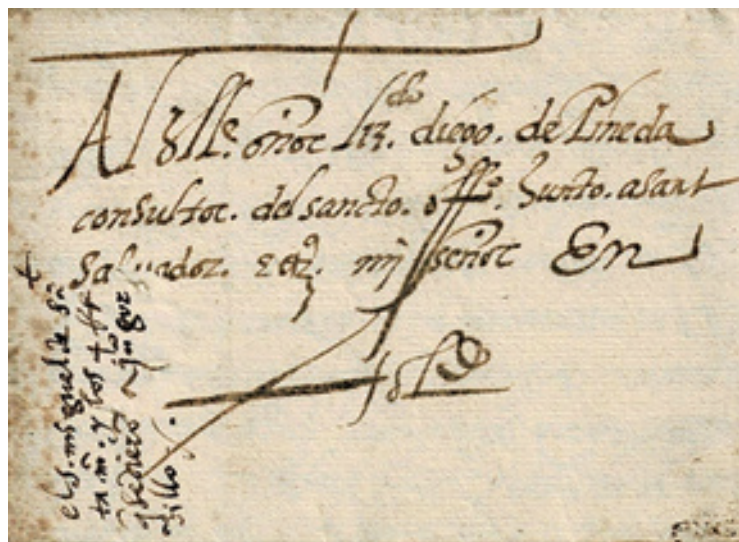
בין השנים 1505-1706 נמסרו שירותי הדואר הספרדיים מבית המלוכה ההבסבורגי לידי משפחת טאסיס, משפחה ממוצא איטלקי שקיבלה נתיונות ספרדית בשנת 1518. משלב זה כבר לא הייתה עוד לכתר הספרדי שליטה על תעריפי הדואר, אך גם לא למשפחת טאסיס, מכיוון שהם נאלצו לאמץ את התעריפים שנקבעו על פי המנהג שרווח משך מאות שנים בממלכות של קסטיליה ואראגון. על פי מנהג זה, דברי דואר מאנשים פרטיים נשלחו בתמורה לתשלום מינימלי שנקרא "דמי הובלה" שגובהו צוין בחזית המכתב, לדוגמה ½ ריאל. במקומות שבהם שירותי הדואר הרשמיים לא היה זמינים או כאשר היה דחוף לשלוח את המכתב, השולח היה שוכר את שירותיהם של דוורים פרטיים, שלא היו חלק ממערכת הדואר הרשמית. במקרים כאלה, מחיר המשלוח הוסכם ישירות בין השולח לבין שליח הדואר. רק בשנת 1580 הוסדרה גביית דמי הדואר על



פריט מס' 2 - "Con propio", נשלח באמצעות דוור פרטי



פריט מס' 1 - מעטפה ממדריד לטולדו הממוענת לנזיר דיגו פינדה



פריט מס' 3 – בחזית המעטפה מצויר צלב שמשמעותו כי דמי הדואר שולמו

ההטבה ממנה נהנו האינקוויזטורים, בשל היותו של האיש יועץ, ולכן השולח נדרש לשלם את דמי הדואר בגובה $\frac{1}{2}$ ריאל כפי שצוין בתחילת המאמר. הטריבונל בטולדו נוסד בשנת 1485 והאינקוויזטור הכללי שם פיקח גם על פעולת הטריבונל בכנסייה של סן קריסטובל. פריט מס' 2 לעיל מציג מעטפה שנשלחה לנזיר דייגו פינדה ב-29 בנובמבר 1582. על חלקה התחתון של המעטפה צוינו המילים "propio Con" (שמשמעו בקירוב "שולם מראש") ומכתב זה נשלח ככל הנראה באמצעות דוור פרטי בתעריף שסוכם מראש.

שלא כמו בימינו, כשבולים, תוויות דואר ומוצרי דואר נמצאים בשימוש נרחב, במהלך המאה ה-16, ועד לרפורמה של 1580, לא הייתה דרך לציין כי דמי הדואר שולמו. חלק מהדוורים ניצלו מצב זה של אי בהירות כדי לגבות את דמי הדואר הן מהשולח והן מן הנמען. בשל כך, נדרשה שיטה כלשהי כדי להראות שהשולח כבר שילם את דמי המשלוח. פריט מס' 3 מציג מכתב שנשלח גם הוא לאותו נזיר בשם דייגו פינדה ובראשו מצויר צלב. המכתב הועבר ככל הנראה על-ידי אדם פרטי שנסע ממדריד לטולדו ולא על-ידי שירות דואר רשמי כלשהו שגבה כסף עבור שירותיו. שולח המכתב הוסיף את הצלב כדי למנוע מהשליח לחייב חיוב כפול בגין העברת המכתב. ■

לקריאה נוספת:

"El Eco 71" December 2015 by Mr David Gonzalez Corchado

בולי תל אביב (י. צחור) בע"מ

TEL-AVIV STAMPS (Y. TSACHOR) LTD.

**מכירה על פי הצעות מחיר בכתב
(Mail Auction)**

**מוקדמים * מנדט * מנהלת העם * דאר עברי
ישראל * חו"ל * יודאיקה * גלויות * ספרים**

קטלוג מאוייר חינם

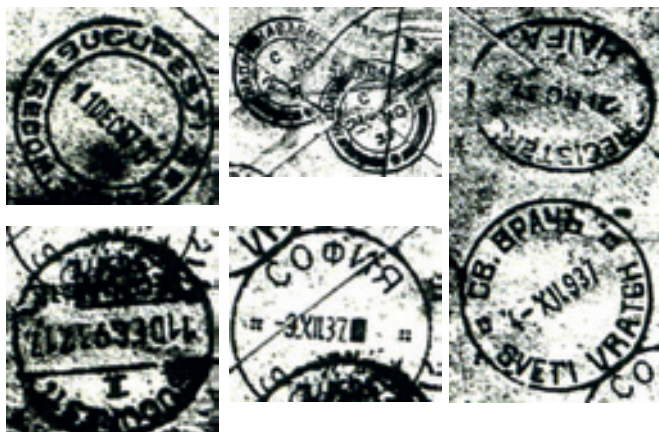
Web: telavivstamps.com • E-Mail: tastps@gmail.com

ת.ד. 16218 תל אביב, טלפון: 03-5226294, פקס: 03-5245088

דברי דואר שנשלחו מפלשתינה בתקופת המנדט הבריטי ושרדו תאונות אוויריות*

יעקב כהן וצבי אלוני

1. מכתב רשום שנשלח מחיפה לבוקרשט שברומניה
עם חברת התעופה לוט



מכתב רשום שנשלח מהדר הכרמל בחיפה לבוקרשט, רומניה, בתאריך 21 בנובמבר 1937. המכתב מבזיל בשני בולים בערכים של 20 + 8 מיל. תעריף רשום של 13 מיל ועוד 15 מיל תעריף דואר אוויר למועד זה. תווית רשומה של חיפה 1 מס' 4926 מתחת לתווית דואר אוויר כחולה של "לוט". מסלול הטיסה המתוכנן: לוד-אתונה-סלונקי-סופיה-בוקרשט. הטיסה המריאה בבוקר של יום שני, 22 בנובמבר 1937 עם חניית ביניים באתונה. ביום המחרת, 23 בנובמבר,

מאמר בגיליון מס' 119 התרכז ברובו בתאונות אוויריות שהתרחשו במטוסים ימיים של חברת Imperial Airways. מטוסים יבשתיים, בניגוד למטוסים ימיים, היו מעורבים בתאונות אוויריות באופן נדיר אך משאירעו תאונות כאלה, הן גבו מחיר קטלני של אבדות בנפש. במאמר זה שני מוצגים מעניינים המוסיפים נדבך לנושא זה. מוצג 1 להלן, מתאר טיסה במטוס דו-מנועי Douglas DC-2 של חברת התעופה הפולנית לוט, בקו מסחרי פולין-לוד שנפתח בתאריך 5 באפריל 1937. המטוס התרסק במזג אוויר סוער בבולגריה בתאריך 23 בנובמבר 1937. מוצג 2 מתאר תאונה אווירית שהתרחשה ב-20 ביוני 1940 בתחילת מלחמת העולם השנייה. המטוס הופל מאש נגד מטוסים שנפתחה עליו על-ידי הצרפתים באזור וויסטרמה (Ouireham). יש להבהיר את ההקשר ההיסטורי: צרפת נכבשה על-ידי גרמניה הנאצית עם הפלישה ב-10 במאי 1940 ומסמך הכניעה של הרפובליקה הצרפתית השלישית הוגש לגרמנים ב-22 ביוני 1940. איטליה הכריזה על הצטרפותה למלחמה לצד מדינות הציר ונגד מדינות הברית ב-10 ביוני 1940, ומיד לאחר מכן פלשה למזרח צרפת וחסמה את הים התיכון לתעבורה אווירית בין מצרים לאנגליה. צרפת חולקה לאזור הכבוש ולאזור הנתון לשליטת ממשלת וישי. המפה שלפנינו מציגת את אזורי השליטה. יש לציין שגרמניה הנאצית כבשה גם את האזור החופשי של וישי בנובמבר 1942 ומאותו זמן כיבוש גרמני חל על כל חלקיה של צרפת.



* השלמות למאמר משבל מס' 119.

אך איש הקשר נהרג. פרטי המטוס ואירוע התאונה נלקחו מ־ASN (Aviation Safety Network). ידוע שמטוסים צבאיים/חשאיים, נשאו גם דואר אזרחי וצבאי כאחד. המעטפה נושאת חותמת סגולה ידנית בצרפתית: "Service Postal Français, Correspondance retardée par accident d'Avion. Prière de ne pas taxer" ובתרגום חופשי: "שירות הדואר הצרפתי, דבר הדואר התעכב בשל תאונה מטוס. נא לא למסות." כנראה שחותמת זו הוחתמה בפרס (מעטפות נוספות ידועות ששרדו תאונות אוויריות הוחתמו בפרס בחותמת זו לקראת היעד הסופי). המעטפה מתוך האוסף של צבי אלוני. ■

המריא המטוס לסלוניקי ומשם לסופיה שבבולגריה. המטוס מסוג Douglas DC-2-115D לא הגיע ליעדו והתרסק בעקבות סופת שלגים בהרי פירין (Pirin) בבולגריה. שלושת הנוסעים שהיו על המטוס וכל שלושת אנשי הצוות נספו בתאונה. שרידי המטוס נמצאו ארבעה ימים מאוחר יותר. בפני המעטפה מצורפת תווית חומה בצרפתית ועליה נכתב, בתרגום חופשי: "(המעטפה): נשרפה, הושחתה, נקרעה, הוכתמה בעקבות ההרס של המטוס בתאריך 23 בנובמבר 1937 בהרי פירין". חותמת של סופיה מתאריך 9.XII.37. הוחתמה בצידי התווית. חותמת נוספת בתחתית התווית של בוקרשט מתאריך 11.DEC.37. חותמות המעבר בגב המעטפה כוללות את סופיה מתאריך 3.XII.37, את סוויטי וראץ' (Sveti Vratgh; 160 ק"מ משדה התעופה בסופיה) מתאריך 4-XII.937 ואת בוקרשט מתאריך 11.DEC.937. המעטפה אינה ברשותנו ונמכרה בבית המכירות Cherrystone.

2. מכתב שנשלח מדואר צבאי #122 בפלשתינה לדונקסטר, יורקשייר, אנגליה



מכתב שנשלח מדואר צבאי #122 לדונקסטר (Doncaster) שבאנגליה בתאריך 31 במאי 1940. דואר צבאי #122 היה ממוקם במועד זה בטול כרם (3.2.41 – 5.4.40). חותמת צנזורה עגולה של R.A.F. (Royal Air Force) מספר 5 מוטבעת בפני המעטפה מסוג R1 (על פי Censorship in the Royal Air Force 1918 to 1956 – N. Colley & W. Garrard). המכתב נושא שלושה בולים של 10 מיל כל אחד ובסך הכול 30 מיל. תעריף דואר אוויר נכון למועד זה. מסלולו המשווער של המכתב שיצא מפלשתינה עבר דרך אלכסנדריה ומכאן במטוס יבשתי לכרתים-אתונה-מלטה-קורסיקה-מרסיי (על פי H.E. Aitink & E. Hovenkamp, 2005 – Bridging the Continents in Wartime: Important Air Mail Routes 1939-1945). מכאן או מיעד המראה אחר (לא ידוע) הדואר הועבר למטוס צרפתי יבשתי תלת־מונעי מסוג D.338 (יצרן Dewoitine) המסוגל לשאת עד 22 נוסעים. המטוס התרסק קרוב לעיירה וויסטררהאם, בחוף הצרפתי (צפונית לקאן ומערבית ללה האבר) בתאריך 20 ליוני 1940. המטוס, שהוגדר מטוס "ממשלתי", התרסק מאש נגד מטוסים של כוחות צרפתיים. שני הטייסים ניצלו

הנפיקות בעולם

לרגל יום האהבה (Valentine's Day) בפברואר האחרון, הנפיק השירות הבולאי של בוסניה והרצגובינה סדרת בולים, חותמת ומעטפת יום הוצאה חגיגות, כולן בסימן אהבה ובעיצובה של תמרה הרצג (Herceg).



הקשר העקיף שלי עם ד"ר זיגפריד אשר

שאל לדני



תמונה מס' 1 – שער קטלוג הכלילים של ד"ר זיגפריד אשר

במוצאי שבת, יום לפני ערב יום כיפור האחרון, שוחחתי בטלפון עם חברתי מיכל. היא התלוננה על קשיי נשימה ועל הבדיקות הרפואיות שהיא אמורה לעבור. לאחר מספק דקות היא העבירה אותי לבעלה, אורי ראודניץ, גיבור מבצע התגמול ניצנה ב-1955, שבגינו זכה בצל"ש. את אורי הכרתי באותה השנה כששנינו התחלנו את לימודי הנדסת המכונות בטכניון, לפני שגייסו אותי ואת כל המחזור שלי בעתודה האקדמית בחזרה לצה"ל, במסגרת ההכנות למבצע קדש.

את מיכל אשר, הכרתי בסוף 1956 כשהורי התיישבו ברמת-חן. נוצרה שם חבורת צעירים תושבי המקום שהייתה נפגשת בסופי השבוע, ביניהם היו מיכל ואורי. הפכנו להיות בני-בית בבתי משפחות החברים. אני אספן בולים מאז גיל 5, וגם שהייתי בברגן-בלזן בזמן השואה לא הפסיקה את תחביבי זה, רק גזלה את אוסף ילדותי. תמיד התעניינתי בכלילים של הארצות שאת בוליהן אספתי, אך קטלוג כלילים חסר לי. וכך, בעקבות התחפשותי לבול באחת ממסיבות פורים גילתה מיכל את תחביבי זה. היא סיפרה לי בעקבות זאת שסבא שלה היה אספן בולים. מיד הסתבר שהסבא הוא ד"ר זיגפריד אשר, מחבר "קטלוג הכלילים העולמי" המהולל, קטלוג גניסיתי להשיג תקופה ארוכה אך ללא הצלחה.

ד"ר זיגפריד היה שם דבר בבולאות, לא רק בזכות הקטלוג שלו. הוא היה יו"ר אגודת הבולאים של ברלין, שהייתה האגודה החשובה בגרמניה, הוא היה יו"ר הוועדה המארגנת של תערוכת הבולים העולמית שנערכה בגרמניה עוד לפני עליית הנאצים לשלטון ולאחר עלייתו ארצה היה הבולאי הארצישראלי הידוע ביותר בעולם. לא רק שהיה פעיל בסניף הבולאי החיפאי (שכלל גם בולאים דגולים כמו הקסטר, לחמן, בטר ובאומן) אלא אף נבחר לעמוד בראש צוות השופטים בתערוכה הארצישראלית הראשונה, פילא, שנערכה בשנת 1945.

ניסיתי להשיג את הקטלוג דרך מיכל. לא היה לה שמץ של מושג בבולאות ומעולם לא שמעה על הקטלוג וגם אביה, גד אשר, שהעניין שלו בבולאות היה זהה לזה של בתו, לא שמע עליו. מסיבה זו לא הצלחתי לשים את ידי על הקטלוג.

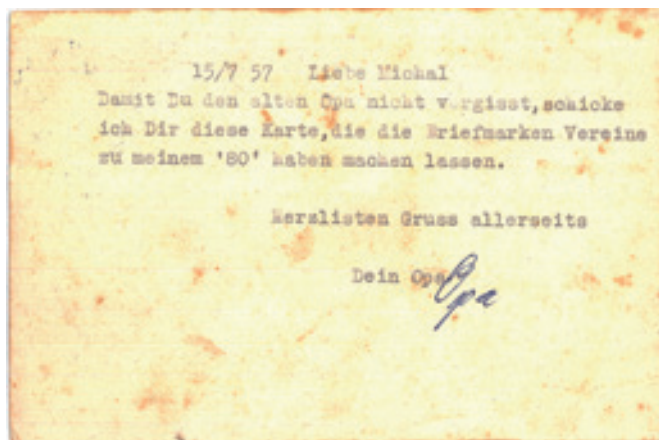
הכרתי גם את אחותה הבכורה של מיכל, יעל, שלא הייתה בחבורה הרמת-חנית. ליעל, הנכדה הבכורה של ד"ר זיגפריד אשר, "נוצר" קשר נסתר מהעין עם דמות מפורסמת מעולם הבולאות. יעל התחתנה עם מישוה בעל כישורים של Fournier (שאגודת הבולאים של ז'נבה הוציאה ספר עם "יצירותיו") שזכה בזכות כשרונו בפרס בטחון ישראל. ב-1959 נסענו, אורי ואני, לחילופי סטודנטים בהולנד. בדרך לשם ובחזרה טיילנו רבות. עם חזרתנו ארצה אורי התחתן עם מיכל וגם אני התחתנתי שנה לאחר מכן. החבורה הרמת-חנית נשארה מגובשת משך 60 שנה.

באחת מנסיעות האימונים שלי לקראת אולימפיאדת מינכן מצאתי אצל סוחר בולים בציריך הוצאה מחודשת של הקטלוג המקורי של ד"ר אשר וקניתייה כמובן. בתמונה מס' 1 להלן מוצג שער הקטלוג.

ב-1962, כשעמדו לסגור את בית המלאכה המכני של האוניברסיטה העברית שהייתי מנהל, פניתי ל"וועדת הבצוע לבניין הכנסת" (שהיו"ר שלה היה יו"ר הכנסת קדיש לוז). הוועדה חיפשה מהנדס מפקח. ראיון אותי ע. פרידמן – מהנדס מחוז ירושלים של מע"צ, שהיה מרכז הוועדה. הוא ביקש ממני ממליץ. מסרתי את שמו של גד אשר – אביה של מיכל ובנו של זיגפריד אשר – שהיה האדריכל הראשי של מע"צ ושתכנן את הטרימינל של שדה התעופה בלוד. מיד התקבלתי.

בסוף שנות ה-70 או תחילת שנות ה-80 התקשר אלי סוחר הבולים התל-אביבי מרטין מרקו. הוא ואני היינו מיוודים. רכשתי את אהדתי שנים קודם לכן, כשקניתי ממנו את סדרת בולי יוגוסלביה והסבתי – בניגוד למקובל – את תשומת לבו לכך – שהבולים בה הם וריאציה מקוטלגת ונדירה עם ראשי תיבות מוסתרים של שם המעצב והם בעלי ערך גבוה בהרבה ממה שהוא חשב, ולא ניצלתי. מרקו היה חביב, אקספרט בינלאומי, והוא הבולאי הישראלי היחיד שמדינה זרה – רומניה – הנציחה אותו על כליל-דואר, ועוד בעודו בחיים.

באותה השיחה, מרקו הפנה את תשומת ליבי שיושבי לודוויג מאייר בירושלים מוכרים חומר שעשוי לעניין אותי. חנות הספרים של לודוויג מאייר ברחוב שלומציון המלכה הייתה מוסד ידוע ומכובד בגלל מגוון הספרים שבה. במפגש שלי עם בתו, התברר לי שלודוויג מאייר רכש מד"ר זיגפריד אשר את אוסף הכלילים שלו שהיווה את הבסיס לקטלוג שלו. אני קניתי חלק מהאוסף, ובפרט את האגף של הכלילים של יוגוסלביה ושל הטריטוריות המרכיבות אותה. וכך, ברשותי אוסף הכלילים של סרביה, מונטנגרו, בוסניה וכו', על הדפים



תמונה מס' 4 - גב הגלויה המוצגת בתמונה מספר 3

להלן תרגום הטקסט הגרמני המודפס במכונת הכתיבה:

15.7.1957

מיכל היקרה,

על מנת שלא תשכחי את סבך הזקן, אני שולח לך גלויה זו, שאגודת הבולאים הפיקה לכבוד ה-80 שלי.

נשיקות לבביות מכל הצדדים

הסבא שלך

[חתימה בכתב יד] Opa (סבא)

למחרת שיחת הטלפון עם מיכל, בוקרו של יום כיפור, הודיעה לי חברה משותפת: "מיכל לא עוד אתנו!" בצהריים השתתפתי בלווייתה. פנקס בולי השקם של מיכל, אותו היא מסרה לי, לאור אי-ניצולם, נמצא באוסף אמצעי התשלום שלי [ראו תמונה מס' 5]. ■



תמונה מס' 5 - חזית פנקס בולי השקם של מיכל אשר

המקוריים מאוספו של ד"ר אשר המסווגים ומתוארים בכתב יד. היום, כשאני כבר כמעט בן 85 ובמשפחתי אין המתעניינים באוסף, אשמח אם אספן כלילים רציני ימשיך להחזיק באוסף זה. במהלך העשור האחרון הצטרפה מדליה לא שכיחה לאחד מאוספי המדליות שלי. מדליית ברונזה בקוטר 60 מ"מ עם דמותו של ד"ר זיגפריד אשר. [ראו תמונה מס' 2]. מעל תבליט דמות ראשו, מופיע - באותיות עבריות מובלטות - שמו. המדליה כנראה הופקה בשנות ה-50 על-ידי אגודת הבולאים החיפאית והייתה מיועדת להענקת לחבר אגודה מצטיין, אך למרות מאמציי לא הצלחתי לאתר סימוכין כתובים לכך או אספן שאכן זכה בפרס זה.



תמונה מס' 2 - מדליית ברונזה עם דמותו של ז. אשר

לפני כשנה, כשבני הזוג ראודניץ עברו לדור מוגן, אורי מסר לי את האלבום המודפס של בולי הקרן הקיימת מתקופת ילדותו, שבו נוספו עם השנים מספר פריטים. אחד מפריטים אלה הייתה גלוית דואר ישראלית - הצבי הרץ - בצבע ירוק ובערך של 50 פרוטה, עם הדפס נוסף בחזית (שהופקה מבלי שהדבר צוין על-ידי אגודת הבולאים החיפאית) לכבוד יום הולדתו ה-80 של ד"ר ז. אשר, בתאריך 22.6.1951.

הגלויה הייתה מכוסה ב"כתמי חלודה". גלויה כזו שלא עברה שימוש ומוחתמת בחותמת יום ראשון של הפקתה, כבר הייתה ברשותי. אולם הגלויה שקיבלתי הייתה מיוחדת במינה; היא נשלחה על-ידי ד"ר זיגפריד אשר בעצמו לנכדתו מיכל אשר [ראו תמונה מס' 3 ו-4 - חזית וגב הגלויה].



תמונה מס' 3 - חזית הגלויה שהופקה על-ידי אגודת הבולאים של חיפה לכבוד יום הולדתו ה-80 של ד"ר ז. אשר

חדשות יודאיקה ברוסיה 2020

בוריס וולודרסקי

1. לכבוד מאה שנים להולדתו של במאי הקולנוע והתסריטאי מיכאיל אברמוביץ' שוויצר (1920-2000), הנפיק הדואר הרוסי גלויה עם האות B. שוויצר עבד בסטודיו לצילומי קולנוע "מוספילם". הוא היה בעל תואר האמן העממי של ברה"מ (1990), חתן פרס המדינה (1977), חתן פרס האחים וסילייב להישגים בתחום הקולנוע (1989) וחתן פרס נשיא רוסיה (1999).



מעטפת זיכרון למיכאיל אברמוביץ' שוויצר

2. בסדרה מן המניין של חתני פרס נובל הרוסים הונפק בול לכבוד חתן פרס נובל לפיזיקה משנת 2000, ז'ורס איוואנוביץ' אלפרוב (1930-2019). אביו היה ממוצא בלרוסי ואימו, אנה ולדימירובנה רוזנבלום (1900-1982), הייתה יהודייה. אלפרוב שימש כסגן נשיא האקדמיה הרוסית למדעים בשנים 1991-2017, בעל תואר חבר באקדמיה למדע של ברה"מ (1979), חתן פרס לנין (1972), חתן פרס המדינה של ברה"מ (1984) וחתן פרס המדינה של רוסיה (2001). אלפרוב היה גם פעיל פוליטי וציבורי וכיהן כחבר בדומה בשנים 1995-2019.



בול לזכרו של ז'ורס איוואנוביץ' אלפרוב

3. לכבוד 125 שנים להולדתו של ליאוניד אוסיפוביץ' אוטיוסוב (1895-1982) הונפקה מעטפה עם האות A. שמו האמיתי של אוטיוסוב היה ליזר יוספוביץ' וייסבין. הוא היה זמר אסטרדה סובייטי-יהודי, מנהל תזמורת, בעל תואר האמן העממי של ברית המועצות (לשנת 1965; הזמר הראשון שזכה בתואר זה). אוטיוסוב ביצע שירים בז'אנרים שונים ושיחק בסרטים. נולד באודסה למשפחה יהודית מרובת ילדים. תקופה מסוימת עבד בקרקס נודד כמתעמל. בשנת 1912 החל לעבוד בתיאטרון של מיניאטורות בקרמנצ'וג שבאוקראינה והחל להופיע תחת שם הבמה ליאוניד אוטיוסוב.



מעטפת זיכרון לליאוניד אוסיפוביץ' אוטיוסוב

4. בשנת 1970, במלאת מאה שנים להולדת לנין, נבנה קומפלקס הנצחה בעיר הולדתו אוליאנובסק. אחד מאדריכלי המבנה היה יהודי בשם גרולד גריגורייביץ' איסאקוביץ' (1931-1992), בעל תואר האדריכל המכובד של ברה"מ (1984) וחתן פרס לנין (1984).



מעטפה לציון 50 שנים להקמת קומפלקס ההנצחה ללנין בעיר אוליאנובסק



גיליון זיכרון של הדואר הרוסי לפסל נר הזיכרון בירושלים

8. לב סמילוביץ' יביץ' (1919-2004), חוקר משפט סובייטי, דוקטור למשפטים, פרופסור. עבודותיו המדעיות הוקדשו לבעיות הפילוסופיה של המשפט, תורת המדינה והחוק. על הבול מופיעים תמונה של יביץ' וכמה מעבודותיו העיקריות: "החוק הסובייטי – הרגולטור של היחסים החברתיים בברית המועצות" (1957); "תורת המשפט הכללית" (1976). ■



בול לזכרו של לב סמילוביץ' יביץ'

תודה על תרומת בולים לנוער

- אורה רובין – תל־אביב
- משפחת אלירז – ראשון לציון, לזכרו של אליהו זלוטוגורסקי ז"ל
- משפחת בקין – תל־מונד, לזכרו של אריה ויוכבד בקין ז"ל
- אביאל סטורל – נתניה
- ולדי פיש – תל־אביב
- גילי כרמי – תל־אביב לזכר אביה יאיר כרמי ז"ל
- אסף אפק – חדרה, לזכר אביו אפק יצחק ז"ל (בגיליון 119 נפלה טעות בהדפסת השם. אנו מתנצלים על כך ומפרסמים כאן את התודה המתוקנת)

תודה על תרומת ספרים

- עמוס אלטר – תל־אביב

5. לכבוד 75 שנה לאו"ם רוסיה הנפיקה בול עם פסל "נִכְתָּתו חֲרָבוֹתֶם לְאֵתִים", של הפסל הסובייטי הנודע יבגני ווצ'טיץ' (שלא היה יהודי). הפסל הוענק לאו"ם בשנת 1957 כמתנת ממשלת ברה"מ. דמותו של בוריס גורביץ' (1937-2020), האלוף האולימפי בהיאבקות לשנת 1968, שימשה מודל לפסל.



דמותו של בוריס גורביץ' על הפסל "נִכְתָּתו חֲרָבוֹתֶם לְאֵתִים" בבנין האו"ם

6. לכבוד 75 שנה למצעד הניצחון של הצבא האדום במוסקבה (24 ביוני 1945) הנפיק הדואר הרוסי מעטפה עם אות A. על המעטפה מופיע צילום של המצעד פרי עבודתו של הצלם המפורסם ביותר בברה"מ, היהודי יבגני אַנְאִיִיבִיץ' חאלדִי (1917-1997).



מעטפת הזיכרון למצעד הניצחון של הצבא האדום ועליה צילום של יבגני אנאנייבִיץ' חאלדִי

7. הדואר הרוסי הנפיק גיליון זיכרון לפסל נר הזיכרון, אחת האנדרטאות הגדולות ביותר שהותקנו בירושלים לכבוד תושבי לנינגרד הנצורה הגיבורים ומגיני העיר (1941-1944). טקס חנוכת האנדרטה התקיים ב־23 בינואר 2020.

עדכון קטלוג בולי ישראל

הטבלאות המלוות את הסדרות מחולקות לשש עמודות על פי הסדר הבא מימין לשמאל: המספר הקטלוגי של הבול, הערך הנקוב של הבול, מחיר בול לא חתום עם שובל, מחיר בול לא חתום ללא שובל, מחיר בול חתום עם שובל, מחיר בול חתום ללא שובל.

הנפקת דצמבר 2020

15/12/2020

לודוויג ואן בטהובן – 250 שנה להולדתו,
יום הבולאות

LUDWIG VAN BEETHOVEN — 250TH BIRTHDAY,
PHILATELY DAY



2.10	8.20	8.20	8.20	4.10 ₪	2608
2.10	8.20	8.20	8.20	4.10 ₪	2609
2.10	8.20	8.20	8.20	4.10 ₪	2610
6.30	24.60	24.60	24.60	12.30 ₪	סה"כ
		26.60			✉

לודוויג ואן בטהובן היה קומפוזיטור גרמני, מהחשובים והמשפיעים בתולדות המוזיקה, ובמבט היסטורי: דמות שהיא סמל ומופת ליצירה, הצלחה והתגברות בתעצומות נפש.
נולד ב־16 בדצמבר 1770 בבון, גרמניה, דור שלישי למשפחת מוזיקאים דלת אמצעים. בדומה לוולפגאנג אמדיאוס מוצרט, הופקד חינוכו המוזיקלי בידי אביו יוהאן, שהיה נחוש להביאו גם הוא למעמד של ילד הפלא.

מפגשים של שלום MEETINGS OF PEACE

"הן עם לְכַדָּד יִשְׁכֵּן, וּבְגוֹיִם לֹא יִתְחַשֵּׁב" (במדבר כג, ט), נאמר בדברי הברכה של בלעם. אף על פי כן, לאורך כל תולדותיו נדרש עם ישראל להתמודד עם העמים האחרים ששכנו בארץ ישראל ובארצות השכנות לה. ברבים מן המקרים היו מפגשים אלו כרוכים במאבק אלים, במלחמה ובשפיכות דמים, אולם התנ"ך מתאר גם מקרים שבהם זכה עם ישראל ליצור קשרים של שלום, ידידות ושיתוף פעולה עם עמי הארץ ושליטי המדינות האחרות, הקרובות והרחוקות כאחד. בסדרה: אברהם אבינו ואבימלך מלך גרר, דוד המלך וחירם מלך צור וחזקיהו המלך ושליחי מלך בבל.
הבולים הודפסו בגיליון מוקטן של תשעה בולים וארבעה שבלים.

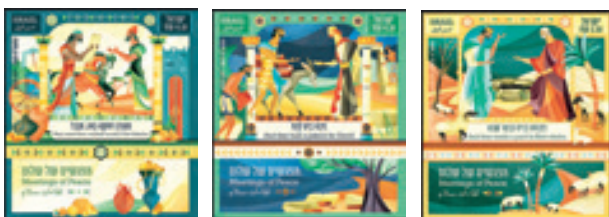


5.90	23.60	23.60	23.60	11.80 ₪	2607
		25.60			✉

מוזיאון הטבע ע"ש שטיינהרדט THE STEINHARDT MUSEUM OF NATURAL HISTORY

מוזיאון הטבע ע"ש שטיינהרדט – המרכז הלאומי לחקר המגוון הביולוגי, אוניברסיטת תל אביב – מציג את אוצרות הטבע הלאומיים של ישראל. הפריטים בתערוכות המרהיבות נבחרו מאוסף מדעי שמונה כחמישה וחצי מיליון פריטים, ומספרים את סיפורו של עולם הטבע סביבנו באופן חווייתי, רב־חושי ומהנה, תוך יצירת קרבה ייחודית ואינטראקציה עם הטבע באופן שלא ניתן לחוות במקום אחר.

הבולים הודפסו בגיליונות מוקטנים ומקושטים של שמונה בולים וארבעה שבלים.



1.30	5.00	5.00	5.00	2.50 ₪	2611
2.10	8.20	8.20	8.20	4.10 ₪	2612
2.10	8.20	8.20	8.20	4.10 ₪	2613
5.50	21.40	21.40	21.40	10.70 ₪	סה"כ
		23.40			✉



5.90	23.40	23.40	23.40	11.70 ₪	2615
		25.40			✉

לויני חישה-מרחוק בישראל REMOTE-SENSING SATELLITES IN ISRAEL

חישה מרחוק (Remote sensing) הוא מונח כולל למגוון שיטות לאיסוף מידע מאזור נתון על פני כדור הארץ ללא מגע ישיר עמו, שמתבצע באמצעים מכניים, אלקטרוניים ואופטיים. מטרת החישה היא גילוי, זיהוי ומעקב של מטרות מסוגים שונים - לצורך פעילויות שמירה על כדור"א, מחקר, מדע וניצול מיטבי של משאבים (כמו חקלאות, מדידת זיהום אוויר ועד גילוי נפט) ופעילויות צבאיות. הבולים הודפסו בגליון חריג של 9 בולים ושלושה שבלים.



2.10	8.20	8.20	8.20	4.10 ₪	2616
2.10	8.20	8.20	8.20	4.10 ₪	2617
2.10	8.20	8.20	8.20	4.10 ₪	2618
6.30	24.60	24.60	24.60	12.30 ₪	סה"כ
		26.60			✉

מפגשים של שלום – גיליונית מזכרת MEETINGS OF PEACE – SOUVENIR SHEET



30.00	30.00	15.00 ₪	2613
32.00			✉

הנפקת פברואר 2021

9/2/2021

100 שנים למינהל המחקר החקלאי – מרכז וולקני AGRICULTURE RESEARCH ORGANIZATION, VOLCANI CENTER CENTENNIAL

מנהל המחקר החקלאי / מכון וולקני נוסד בשנת 1921, והקמפוס המרכזי שלו ממוקם כיום בראשון לציון. וולקני מחולק לשישה מכוני מחקר ושני מרכזי מחקר בצפון ובדרום. במהלך מאה שנות פעילותו נרשמו לזכותו הישגים כבירים ופיתוחים שהוטמעו בשגרה החקלאית היום-יומית של חקלאי ישראל והעולם.



2.50	10.00	10.00	10.00	5.00 ₪	2614
		12.00			✉

120 שנה לקרן קיימת לישראל KKL-JNF 120TH ANNIVERSARY

ב-29 בדצמבר 1901 החליט הקונגרס החמישי על ייסוד "קרן קימת לישראל". איך מודיעים על הבשורה לעם שבניו נפוצים בארבע כנפות תבל? ליונה קרמניצקי, הי"ר הראשון של קק"ל, היה רעיון. הוא הדפיס בבית דפוס וינאי בול שנועד להפצה בעולם היהודי כולו. הבול מתאר מגן דוד ובמרכזו המילה "ציון". ענפים מעטרים את שני צידי הבול וקרני השמש מפציעות ממנו, כמו מבשרות על שחר חדש. מעצב הבול היה אפרים ליליין, צייר מוכשר ופעיל ציוני נלהב.

תווית דוארמט – ארגוני חרום, חילוץ והצלה בישראל
מגן דוד אדום – פינוי נפגעים
ATM POSTAGE LABEL – EMERGENCY, SEARCH AND
RESCUE ORGANIZATIONS IN ISRAEL



5.00	ש"ח 2.50	תב33
------	----------	------

הנפקות בעולם

בול חדש של איחוד
האמירויות לציון נחיתה
הגשושית "תקווה" במאדים

ב-9 בפברואר נחתה הגשושית "תקווה" (ער' – אמל) על כוכב מאדים. הגשושית שוגרה מכדור הארץ ביולי 2020 ואחרי מסע בן שבעה חודשים הגיעה לכוכב ונחתה עליו אחרי תמרון כניסה מוצלח לאטמוספירה שלו. במדינת האמירויות חגגו את הצלחתה של המשימה, שסיימתה הייתה "ערבים למאדים" ושהוצגה לא רק כהישג של מדינת האמירויות אלא של האומה הערבית והאסלאמית ככלל. כחלק מן החגיגות, הנפיקה רשות הדואר של האמירויות סדרת בולים מיוחדת שכללה גם מעטפת יום הוצאה, גלויה וגיליון מזכרת. בנוסף, הוחתמו הדרכונים של המבקרים באמירויות בימים שלאחר הנחיתה בחותמת ייחודית עם תמונת הגשושית ועליה הכיתוב: "הגעת למדינת האמירויות. מדינת האמירויות מגיעה למאדים ב-9.2.2021".



תוויות ביול

15/12/2020

תווית דוארמט – חג המולד
ATM POSTAGE LABEL – CHRISTMAS NOEL



5.00	ש"ח 2.50	תב30
------	----------	------

3/1/2021

תווית דוארמט – ארגוני חרום, חילוץ והצלה בישראל
ATM POSTAGE LABEL – EMERGENCY, SEARCH AND
RESCUE ORGANIZATIONS IN ISRAEL



5.00	ש"ח 2.50	תב131
------	----------	-------

9/2/2021

תווית דוארמט – ארגוני חרום, חילוץ והצלה בישראל
מגן דוד אדום – בדיקות לגילוי קורונה
ATM POSTAGE LABEL – EMERGENCY, SEARCH AND
RESCUE ORGANIZATIONS IN ISRAEL



5.00	ש"ח 2.50	תב132
------	----------	-------



15/12/2020
חותמת יום ההופעה
מפגשים של שלום



15/12/2020
חותמת יום ההופעה
מוזיאון הטבע ע"ש שטיינהרדט



15/12/2020
חותמת יום ההופעה
250 שנה להולדתו של
לודוויג ואן בטהובן



01/12/2020
חותמת אירוע
55 שנה למבצע כחל



25/11/2020
חותמת יום ההופעה
חג המולד



09/02/2021
חותמת יום ההופעה
מגן דוד אדום - בדיקה
לגילוי קורונה



09/02/2021
חותמת יום ההופעה
לוויני חישה מרחוק בישראל



09/02/2021
חותמת יום ההופעה
120 שנה לקרן קימת לישראל



09/02/2021
חותמת יום ההופעה
100 שנה למנהל המחקר
החקלאי, מרכז וולקני



03/01/2021
חותמת יום ההופעה
ארגוני חירום, חילוץ והצלה
בישראל

התאחדות בולאי ישראל
מקבלת בברכה תרומות
בולים לפעילות חינוכית
לבני הנוער.



01/03/2021
חותמת אירוע
נטבול - תערוכת בולים
לאומית וירטואלית



09/02/2021
חותמת יום ההופעה
מגן דוד אדום - פינוי נפגעים

הספרייה הבולאית של התאחדות בולאי ישראל

פתוחה בימי חמישי בין השעות 09:00-16:00.
לחברי ההתאחדות - השאלת ספרים, קטלוגים, מגזינים וצילומי תצוגות.
לקהל הרחב - עיון במקום.

רח' פינסקר 2, תל-אביב, קומה א', טל': 03-6295547

רומנו בית מכירות

למכירה בולי אנטרטיקה, פוקלנד, סאוטיג'ורג'יה, נושאים, ציפורים, אוניות, אומנות וכדורגל. ניתן לעשות הזמנה בדאר. סוכנות בלעדית לאביזרי בולאות LINDNER

מען: 03-5463664, ת.ד. 23274, חנות: 03-5282790, נייד: 052-6944650
דוא"ל: info@romanoauctions.com

ולדי פיש

הערכת שווי אוספי בולים, שטרות ומטבעות קנייה ומכירה
הערכת שווי ללא עלות בבית הלוקוח

טלפון: 054-6511897
רחוב החלוצים 21 תל-אביב
Email: fishstamps1988@gmail.com

Yariv Haft יריב האפט

נייד: 050-9899098 Mobile:



קונה ומוכר בולי ישראל
Buying & Selling Israel Stamps

ת.ד. 33320 חיפה 33213 P.O.Box 33320 Haifa
דוא"ל: lotsofstamps1@yahoo.com e-mail:

אליק רינק

בולים ומטבעות
קונה ומוכר

רח' הס 4 פינת אלנבי 35, ת"א ת.ד. 3554,
טל: 03-6297192, פקס: 03-5255131,
מען: 052-2502963, נייד: 03-5227922
דוא"ל: rinekstamps@gmail.com

בולי גלעדי

בולי ישראל, חו"ל, נושאים ויודאיקה,
בולי הרשות הפלסטינית

מבצע אלבום 30 דף שורות שקופות רקע שחור
תוצרת גרמניה LEUCHTTURM

יובאן פסי HAWID

רח' אלנבי 76 ת"א קומה ב' טל: 03-5163871, ת.ד. 3059 תל אביב 6103001
טלפון סלולארי: 054-5390225; אימייל: giladistamps@gmail.com

מוטי ברש בולי דיזינגוף

בולים – ישראל וחו"ל – מכירה, קניה, הערכה
מטבעות ושטרות אלבומים ואביזרים
המבחר הגדול בארץ!!

דיזינגוף סנטר ת"א חנות 224,
טל/פקס: 03-5251552, נייד: 052-8310228
דוא"ל: motib51@smile.net.il

מרכז הבולים

מתמחים במוקדמים, מנדט, מנהלת העם
ובולי ישראל, טעויות, תוויות מכל הסוגים,
זרחנים בולי חו"ל לפי חלוקה למדינות ונושאים
נציג בלעדי של DAVO-MICHEL

אלנבי 94 תל-אביב (במתחם)
טל: 03-5605755, פקס: 03-5605430, נייד: 050-6555370
email: stamps.center@gmail.com

Alexander Kvetney

Collector
Stamps, Postcards, Covers,
Documents, Judaica, Coins. Etc.
Free appraisal

Tel: 054-7224409
Email: tasp_2006@hotmail.com

בולי דוד קאופמן

קונה ומוכר בולי ישראל בעיקר בולים נומינליים,
בולים במשקל וכו', מטבעות מתכת, כסף וזהב,
שטרות, אלבומים משומשים ובולים מכל העולם

רחוב תובל 23 רמת-גן
נייד: 054-3970587
דוא"ל: David.bulim10@gmail.com

בולי כחול לבן

Blue White Stamps

קונה, מוכר, מחליף, מכירה פומבית, אביזרים, בולים, מטבעות ושטרות.

רח' המלך ג'ורג' 6 (ירידה מאלנבי), ת.ד. 23257 תל-אביב 61231
טל: 03-5281023, 03-5015496, פקס: 03-6521145, נייד: 050-7858613
Email: sherman77@013.net.il



התאחדות בולאי ישראל
ISRAEL PHILATELIC FEDERATION
Member - Federation Internationale de Philatelic

זימון לאסיפה הכללית של התאחדות בולאי ישראל 2021

לפי סעיף 5 בתקנון העמותה, אישר ועד העמותה

קיום אסיפה כללית שנתית

ביום חמישי 25 במארס 2021, בשעה 15:00

על סדר היום:

- דו"ח נשיא ההתאחדות
- דו"ח ביצוע התקציב לשנת 2020
- אישור ביצוע התקציב לשנת 2020
- תכנית עבודה לשנת 2021

לפי סעיף 5.4 לתקנון – לכל חבר אישי בהתאחדות יהיה קול אחד בלבד בהצבעה.

אין הצבעות באמצעות שליח בדואר, או על ידי הסמכת חבר אחר.

חבר אגודה חברה יכול להשתתף רק במידה ומונה כנציג על ידי אגודתו.

לפי סעיף 5.5 לתקנון – אגודות החברות (שהן מלכרי"ם רשומים כחוק) תוכלנה למנות נציג אחד או יותר לאסיפה הכללית.

לפי סעיף 5.6 – נציג (נציגי) האגודה החברה חייב להיות חבר באגודה החברה הממנה אותו כנציג, וחייב להציג כתב מנוי חתום ע"י יו"ר האגודה וכן ע"י המזכיר או הגזבר, המפרש גם מהו מניין הקולות מסך כל חברה שכל אחד מנציגיה מייצג.

לפי סעיף 5.7 – האסיפה הכללית אינה רשאית להחליט בנושאים שלא נקבעו מראש בסדר היום.

לפי סעיף 6.3 – נחשבים כחברים מצביעים באסיפה הכללית הזאת רק המופיעים ברישומי ההתאחדות ביום 31.12.2020 (במקרה של חברות באמצעות אגודה חייבת האגודה לשלם את דמי החבר עבורם לכל היותר).

האסיפה הכללית תתקיים במשרדי התאחדות בולאי ישראל ברחוב פינסקר 2 תל-אביב,

אלא אם כן יוחלט אחרת בשל מגבלות הקורונה.

אנא עקבו אחר העדכונים באתר התאחדות בולאי ישראל

www.israelphilately.org.il